ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

КЪБР-м и ПАРЛАМЕНТЫМРЭ
ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА
И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОКІ

№194 (23.602) ● 2017 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 10, гъубж ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

Сымаджэщхэмрэ гъуэгухэмрэ

Налшык къалэ мыгувэу къыщызэІуахынущ гемодиализымкІэ центрыщІэ. Іуэхущ1ап1эм щекІуэкІ лэжьыгъэхэр здынэсам, къызэІуахыным зэрыхуэхьэзырым ельпыну щэбэт кІуам абы щыІащ КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Юрий.

КЪАТИТІУ зэтет унэм метр зэбгъуэнатІэ 1568-рэ къызэщІеубыдэ, ар хуоз Къалмыкъым и цІэр зезыхьэ зыгъэпсэхупІэм. Мы зэманым ирихьэлІэу яхуэзэфІэкІаращи, цІыхухэм щыкІэлъыпІьыну пэшхэр зэгъэхьэзыраш, Іуэхущ1апІэм къедзыІа щІыпІэр ягъэдэхэным иужь ихьынущ.

ГемодиализымкІэ центрым и дохутыр нэхъыщхьэм и къалэнхэр зыгъэзащІэ Занкишиевэ Сакинат къызэрыджИамкІэ, Іуэхущ1апІэр зэрылажьэну медицинэ Іэмэпсымэхэр Японием къащагъэсэбэпхэращ икІи апхуэдэхэмкІэ зэщІэуэзда центр Кавказ Ищхъэрэм зэкІэ щыІэкъым. Іэмэпсымэщ1эу мы зэманым Іуэхущ1апІэм 15 иІэщ, бжыгъэр 35-м нагъэсыну я мурадщ. Абы щыгъуэм Іуэхущ1апІэм зы махуэм медицинэ Іуэхутхьэбзэ яхуищ1эфынущ цІыху 300-м.

Центрыр яухуэным гом мелуан 91-рэ текІуэдащ. Іэмэпсымэхэм ирилэжьэну Іэщ1агъэлІэхэмрэ дохутырхэмрэ а Іуэхум иджыпсту хуагъэхьэзыр.

- ГемодиализымкІэ медицинэ Іуэхутхьэбзэ цІыху 350-рэ зэныкъуэущ. Абыхэм я процент 40-р Налшык къалэм щопсэу. Ахэр псори Нарткъалэ нэс мыкІуэу, дяпэкІэ Іэмал яІэнущ гъунэгъуу я Іуэхур щыізэфІагъэкІыну. Лэжьэн щІэддзэмэ, илъ зэманхэм зэуэ цІыху 90-м Іуэхутхьэбзэ яхуэтщІэфыну къару диІэщ, Іэмэпсымэхэм къахэтщахуэмэ, нэхъыбэми сэбэп дахуэхъуфынущ. Зэкіэ сменищу центрыр лэжьэну къащІэкІынщ, - жиІащ Занкишиевэ Сакинат.

- ДиализымкІэ центрхэр нэхъыбэу димыІэу хъунукъым. Мы гъэм къриубыдэу яухын хуейщ Бахъсэн къалэм щаухуэ Іуэхущ1апІэри. Апхуэдэуэ зедгъэубгъуэмэ, щІыналъэхэм щыпсэухэм гугъу емыхьу дэІэпыкъуныгъэ ягъуэтынущ. Дэ дызэгупсысын хуейр цІыхухэм я узынщагъэращ, чэзум хэмыту абыхэм медицинэ хуэІухуэщІэ ягъуэтынырщ. Дыщогугъ 2018 гъэм кІриубыдэу диализымкІэ стационархэр ирикъуу диІэ хъуну, - жиІащ КІуэкІуэ Юрий.

Ар щІэупщІащ центрым щылэжьэну дохутырхэм я зэфІэкІыр зыхуэдэм, Іуэхущ1апІэм и коммуникацэхэр зэрыхьэзырым, медицинэ Іэмэпсымэхэм ирилэжьэнухэр а Іуэхум зэрыхуагъасэм, нэгъуэщІхэми. Занкишиевэ Сакинат къыхигъэщащ центрым и лицензэр зэрагъэпэщыным фІэкІа къэмынэу, сыт и лъэныкъуэкІи зэрыхьэзырыр. Абы лэжьыгъэ Іэнатіэ щагъэутынущ цІыху 70-80-м.

КЪБР-м и Іэтащхьэм къыхигъэщащ Іуэхущ1апІэр ухуэным мылъку къыхэзыльхьаХэм зэрызэгурыІуам тету и зэманым лэжьыгъэхэр зэрызэфІагъэхьар, центрыр Іэмэпсымэфіхэмкіэ зэрызэщІауэздар зэригуапэр.

КъыкІэтьыкІуэу КъБР-м и Іэтащхьэр Налшык къалэм и щІыпІэ административцэм и унафэщІ Алэкъей Арсен, КъБР-м ухуэныгъэмкІэ, псэупІэ-коммунальнэ, гъуэгу хозяйствэмкІэ и министр Къуныжь Вячеслав сымэ я гъусэу щыІащ Калюжнэ уэрамым. Гъущ1 гъуэгухэр Іуахыжа нэужь, ар зэтес щІыжьыным иужь ихьащ.

КъБР-м ухуэныгъэмкІэ, псэупІэ-коммунальнэ, гъуэгу хозяйствэмкІэ и министрым щыгъуазэ дызэрищІамкІэ, мы зэманым Іэщ1агъэлІхэр йолэжь Головко уэрамым къащыщІэдзауэ Эльбрусскэм нэс дэлъ гъуэгу Іыхьэм. Калюжнэмрэ Головко уэрамымрэ щызэпыхьэм деж машинэхэр хуэрейуэ къежэкІыу ящІынущ, гъуэгубгъуэмрэ лъэс лъагъуэхэмрэ елэжьынущ, уэрамыр къызэрагъэнэхур ирагъэфІэкІуэнущ, уэлбанэм деж уэшхыр зэрылъэдэнухэр гъуэгубгъуэм хуащІынущ.

- Зэманыр пщІэншэу дгъэкІуэд хъунукъым. Дунейр зэрыуэфІыр къэдгъэсэбэпу, лэжьыгъэхэр щІэдгъэхуэбжьэн хуейщ. Ауэ нэхъыщхьэр зыщымыгъэгупщэ - ар гъуэгум и фІагъыр тэмэмынырщ, - жиІащ КъБР-м и Іэтащхьэм. Абы пщэрыльэ ящищІащ Іуэхухэр нэгъэсауэ, егупуу зэфІахыну.

БАГЪЭТЫР Луизэ.

«Электрон картэ хэхам теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым къару имыІэжу къэлъытэным и Іуэхукіэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым хуэгъэзауэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещІ**:

1. «Электрон картэ хэхам теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым къару имыІэжу къэлъытэным и Іуэхукіэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законыр къэщтэн.

2. Мы Законыр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм хуегъэхьын Іэ щІидзын икІи хэІущІыІу ищІын папщІэ.

3. Мы Унафэм къару егъуэт Іэ щытрадза махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ1 ЕГОРОВЭ Татьянэ

Налшык къалэ,
2017 гъэм фокІадэм и 22-м
№738-П-П

«Электрон картэ хэхам теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым къару имыІэжу къэлъытэным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Закон

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым 2017 гъэм фокІадэм и 22-м къищтащ

«Электрон картэ хэхам теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Закон №60-м, 2013 гъэм бадзэуэгъуэм и 18-м къащтам, къару имыІэжу къэлъытэн (хабзэм теуха хъыбархэр зэрылъ интернет-порталыр (www.pravo.gov.ru).

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Юрий

Налшык къалэ
2017 гъэм жэпуэгъуэм и 5-м
№31-РЗ

● Бжыгъэхэм къаІуатэ

«Налшык» кхъухьлъатэтІысыпІэм и Іуэхутхьэбзэхэр къэзыгъэсэбэпхэм къахохуэ

2017 гъэм процент 30-кІэ хэхуауэ «Налшык» кхъухьлъатэтІысыпІэм и Іуэхутхьэбзэхэр къэзыгъэсэбэпхэм я бжыгъэм. Щ1ышылъэм щыщІэдзауэ фокІадэ маазэм нэсыхукІэ абыкІэ зекІуащ цІыху мини 180-м щІигъу.

Пасажирхэм я нэхъыбэм - цІыху 153724-м - къагъэсэбэпар къэзыгъэ кІуэцІ рейсхэращ. НэгъуэщІ къэралхэм ирикІуэныжкІэ «Налшык» кхъухьлъатэтІысыпІэр къыхахащ цІыху 26402-м.

ТЕМЫР Дисанэ.

Кавказ Ищхъэрэм и гъущІ гъуэгу туризмэм и щыхьэр

Къэбэрдей-Балъкъэрыр хъунущ Кавказ Ищхъэрэм и гъущІ гъуэгу туризмэм и къалащхьэ.

ГЪУЩІ гъуэгу транспортыр къагъэсэбэпурэ ди республикэм и щІыналъэм турист лъагъуэщІэхэр къыщыщІэлъхьыным texуэуа лэжьыгъэр жыджэру ирагъэкІуэкІ Къэбэрдей-Балъкъэрым курортхэмкІэ и министерствэм, Транспортымрэ связымкІэ къэрал комитетым, «РЖД Тур» компаниеи.

Кавказ Ищхъэрэ гъущІ гъуэгум иджыпсту зыплъыхьакІуэхэр къыщыщІэзрагъэпэщ Мэзкуу, Санкт-Петербург, Новороссийск къалэхэм, ретро-турхэр щагъэІэ Таганрог, Волгоград, Новочеркасск къалэхэм, Дон Іус Ростов ихъурегъым. Куэдым яфІэхьэлэмэтщ Дон Іус Ростов къикІыу Налшык къакІуэ махуитІ экскурс лъагъуэхэр. Мыгувэу лажьэу щІидзэнущ школакІуэхэм я нэгъэгъэужь Іуэхугъуэхэми.

УРЫСОКЪУЭ Маринэ.

● Мылъку

Сом мелард 77-м щІигъу

Урысей Федерацэм и Правительствэм и унафэкІэ АПК-м и объектхэр ирагъэфІэкІуэн мурадкІэ Къэбэрдей-Балъкъэрым хухахащ сом мелард 77-м щІигъу.

ГЪЭШ къыщыщІаш, Іэщ щагъэхъуэ иджырей комплексрэ пхъэщхьэмыщхьэ тонн мин 6,5-рэ зыщІэхуэну гъэтІылъыпІэрэ ухуэным текІуэдар ирагъэкъуэжьи папщІэ федеральнэ бюджетым къыхэкІыу сом мелуан 77-м щІигъу Къэбэрдей-Балъкъэрым къыІэрыхьащ.

Ахъшэр къаутІыпщащ агропромышленнэ комплексым папщІэ объектхэр ухуэнымрэ къэгъэщІэрэщІэжьынымрэ, къищынэмыщІауэ техникэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ къэщэхунымрэ трагъэкІуэда мылъкур хурагъэкъуэжьи мурадкІэ Урысей Федерацэм и Правительствэм и унафэм ипкъ иткІэ.

ТЕНДЖЫЗ Ринэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм дэни зыщыізыубгъуа щІым и хъугъуэфІыгъуэхэм я къыщІэхьпІэхэр къызэрызэІуахамкІэ щыхьэт техьуэ комиссэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ къэхъуныгъэхэм я санитар щытыкІэр къэпщытэнымкІэ ведомствэхэм эздай комиссэмрэ хэтхэм зэхъуэжьІныгъэ хэлъхьэным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2017 гъэм жэпуэгъуэм и 4-м №179-ПП Налшык къалэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещІ**:

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм дэни зыщыізыубгъуа щІым и хъугъуэфІыгъуэхэм я къыщІэхьпІэхэр къызэрызэІуахамкІэ щыхьэт техьуэ комиссэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2012 гъэм дыгъэгъазэм и 13-м къыдигъэкІа унафэ №288-ПП-мкІэ къащтам, мыпхуэдэ зэхъуэжьІныгъэхэр хэлъхьэн:

а) Комиссэм хэгъэхьэн Шавааев И. П. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щІыізпсым и хъугъуэфІыгъуэхэмрэ экологиемкІэ и министрыр *(Комиссэм и унафэщІш);*

б) Джубуев Н.С. и къулыкъум зэреджэр мыпхуэдэу къэхьын: «Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ щІыналъэм Щ1ым и хъугъуэфІыгъуэхэр къэгъэсэбэпынымкІэ и департаментым Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэмкіэ геологиемрэ лицензэ тынымкІэ и къудамэм и унафэщІым и къуэдзэр *(эзгурыІуауэ)»*;

в) Комиссэм къыхэгъэкІыжьин Биттиев Хь. Р., Кужонов Ж.А.

2. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ къэхъуныгъэхэм я санитар щытыкІэр къэпщытэнымкІэ ведомствэхэм эздай комиссэм хэтхэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2014 гъэм мэлыжьыхьым и 18-м къыдигъэкІа унафэ №72-ПП-мкІэ къащтам, мыпхуэдэ зэхъуэжьІныгъэхэр хэлъхьэн:

а) ведомствэхэм эздай комиссэм мыхэр хэгъэхьэн:

Шааев И. П. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щІыізпсым и хъугъуэфІыгъуэхэмрэ экологиемкІэ и министрыр *(ведомствэхэм эздай комиссэм и унафэщІыр)*

Къумахуэ М. Л. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щэнхабзэмкІэ и министрыр;

б) Къуныжь В.Хь. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «ухуэныгъэмкІэ, псэупІэ-коммунальнэмрэ гъуэгу хозяйствэмкІэ министрыр»;

в) ведомствэхэм эздай комиссэм къыхэгъэкІыжьин Биттиев Хь. Р., Къазаншв Л. Б., Тутыкъу А. М.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщ1 МУСУКОВ Алий

● «Бжьыхьэ дыщафэ-2017»

ЗэгурыІуэныгъэ щызэращІылІэ

Хабзэ зэрыхъуауэ, илъэс къэс Мэзкуу къыщыхалъхьэ агропромышленнэ выставкэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и мэкъумэш предприятэхэр жыджэру хэтщ. Республикэм и япэ вице-премьер - мэкъумэш хозяйствэмкІэ министр Говоров Сергей эи пашэ гупышхуэ мы махуэхэм абы хэтащ.

«БЖЬЫХЬЭ дыщафэ-2017» 19-нэ Урысейпсо агропромышленнэ выставкэм ди лІыкІуэхэм я продукцэм хуэфащэ пщІэ щигъуэташ, нэгъуэщІ щІыпІэхэм щыщу къыздэлэжьэну жэрдэм зыщІахэри машІэкъым. Псалъэм папщІэ, Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Тюмень областымрэ я лІыкІуэхэр мэкъумэш Іэнатіэм и лъэныкъуэ псоми фейдэ пылъу щызэдэлэжьэну зэгурыІуащ.

Мы зэманым ди республикэм «Налшык-Іэфі ыкІэ» ООО предприятэм и Іэфы кІэхэмрэ «Тэрч гъавэ Іыхьпі э» жэуап пыухыкІа зыхь обществэм пасэу хъу и нартыху жылапхъэфІхэмрэ Тюмень областым ирегъашэ.

«Юмгис» ООО-м и унафэщІ Джырандокъуэ Юрий Къэбэрдей-Балъкъэрым сату-экономикэ Іуэхухэмкіэ а щІыналъэм щиІэ хэщІапІэм и унафэщІщ.

КЪБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущ1апІэ.

Марьяш Иринэ Дзэлыкъуэ щІыналъэм хэхакІуэхэм щаІоущІэ

УФ-м и Къэрал Думэм и депутат Марьяш Иринэ хэхакІуэхэм щаІущІащ Дзэлыкъуэ районым.

Я ЩЫЗЬ Іуэхухэмкіэ абы зыхуагъэзащ цІыхуитхум. Ахэр депутатым елъэІуат сабийм медицинэ дэІэпыкъуныгъэ етыным, псэупІэкІэ яІэ Іэмалхэр егъэфІэкІуэным, мылъкуклІэ зыщІагъэкъуэным теухуауэ. Абыхэм къадэкІуэу Марьяш Иринэ ираташ щыІналъэм щыІа къалэнхэр зэфІэхьыным теухуауэ цІыхухэм зыкъызэрыхуагъазэ тхыгъэхьэри. Псалъэм и хъэтыркІэ, ахэр егъэщІылІащ псы зэрыкІуэну бжьамийм и етІуанэ чэзур укъуэдиным, район сымаджэщыр ремонтышхуэ щІыным, Сэрмакъ къуажэм еджапІэщІэр щыгъуэным, мэкъумэшхэкІэр щащІэ щы Іыхьэзэу республикэ, федеральнэ мылъкум ейуэ щытыр езы щІыналъэм къыхуэгъэнэжьыным, нэгъуэщІхэми.

ЦІыхухэр зыщІэупщІа псоми жэуап тэмэм ягъуэтащ, кърата тхыгъэхэр парламентаримк къыщигъэсэбэпынущ езым и лажьыгъэм.

А махуэ дыдэм Къэрал Думэм и депутатыр Дзэлыкъуэ къуажэм и паркым щыІащ, абы щрагъэкІуэкІ лажьыгъэр «Урысей зэкъуэт» партым «Къалэ цІыкІухэм я паркхэр» и проектым и координатору щыткІэрэ кьипщытащ. Ар зыхуэзэщар цІыкухэм я фІэфыныгъэм, абыхэм къыхалъхьэ жэрдэмхэм ятещІыхьауэ апхуэдэ зыгъэпсэхупІэхэр зэІуэзэпэщ щІынырц. Мы зэманым зи гугъу тщІы программэм республикэм и муниципальнэ къызэгъэпэщыныгъэхэу - пЛІы хэтщ. Абыхэм ящІыщу проектым япэ увыпІэр щиІыгъщ Дзэлыкъуэ-къуажэ и паркым.

ЩОКЪУИЙ Іэминэ.

● Депутатхэм я нэІэ тетщ

Щхьэгуэш Адэлбий къепщытэ

«Къалэ гъащІэ» парт проектым и координатор, Къэрал Думэм и депутат Щхьэгуэш Адэлбий Налшык и «Искож» хьэблэм фэтэр куэд хъууэ щыІэ унэхэм щыпсэухэм яІущІащ икІи еплъащ абыхэм я пщІантІэхэр зэІуэзэпэщ ящІыным теухуауэ ирагъэкІуэкІа лэжьыгъэм зэкІэ кьрикІуахэм.

ЩЫХЬЭРЫМ и щІыпІэ администрацэм и лІыкІуэхэм, Іуэхур зезыгъакІуэ компаниием щыщхэм я гъусэу Щхьэгуэшым щыгъуазэ зыхуищІащ Ашуровымрэ Неделиным я цІэхэр зезыхьэ уэрамхэм тет унэхэм я пщІантІэхэм щызэфІагъэкІа лэжьыгъэм зэкІэ кьрикІуахэм, апхуэдэу абы щыпІэм щыпсэухэм я упщІэхэм жэуапхэр ираташ.

Проектым хиубыдэ унэхэм я пщІантІэхэм лэжьыгъэ мымащІэ щрагъэкІуэкІащ: асфальтхэр щызэрахъуэкІащ, гъуэгубгъуэхэр къыщащІыхьащ, автомобиль гъэувыпІэхэр къыщызэІуахащ, жьы хъуа жыгхэр щрахащ, электрокъару зыпыщІа пкъуэжьхэм я пІэкІэ щІэхэр щыхатІащ. КІэщІу жыпІэмэ, лэжьыгъэшхуэ зэфІагъэкІащ, арщхьэкІэ языныкъуэхэр арэзыкъым. Къэбгъэльагъэмэ, унэхэм щыпсэухэм яхэтщ автомобиль гъэувыпІэхэр нэхъыбэ ящІыну хуейкъэ, адрейхэм къыхалъхьэ щхьэантІагъэхэм, сабий джэгупІэхэм я бжьыгъэм хагъэхъуэну. Щхьэгуэш Адэлбий чэнджэщ яритащ псори арэзы зытехъуэну хэкІыпІэ къагъуэтыну.

«Нобэ дэ зэрыпТ1ьагъуащи, «Къалэ гъащІэ» проектыр Налшык жьыджэру щагъэзащІэ. Ипэкіэ зэрыщытам елъытауэ, зэфІагъэкІар мащІэкъым. Арщхьэкіэ цІыхухэм я Іуэху епІъыкІэхэр зэтемыхуэу къыщІокІ. Апхуэдэу щыщІткІэ къыхьызолъхьэ къыхахыну зыхуейм texуэуауэ Іэ традзэну. Нэхъыбэм я фІэфІыныгъэрщ къалъытэнур. Мыбдежьм мыхъэнэшхуэ щиІэщ абы», - жиІащ Щхьэгуэшым.

Фигу къэдгъэкІыжьинщи, «Къалэ гъащІэ» парт проектым ипкъ иткІэ мы гъэм Налшык пщІантІэ 68-рэ къыщагъэщІэрэщІэжьынущ, къалэ уту тІу щрагъэфІэкІуэнуц. А лэжьыгъэм ирахьэлІэнущ сом мелуани 170-рэ.

ПЕЧЁНОВ Владилен.

НОБЭ

♦Психикэ узынщагъэр хъумэным и дунейпсо махуэщ

♦ЦІыхум и судыр укІкІэ ящІэу мыдэным и европэпсо махуэщ

♦1932 гъэм ДнепроГЭС-р къызэІуахащ.

♦1933 гъэм дунейм щыяпэу США-м и тыкуэнхэм къыщІалъхьащ зэрыжьыщІэ порошок.

♦1941 гъэм Жуков Георгий Къухьэпіэ фронтым и унафэщІу ягъэуващ.

♦1943 гъэм Хмельницкий Богдан и орденыр къащІащ.

♦1963 гъэм ядернэ Іэщ1эр уэгуми, хьэршми, псы щІагъми щагъэунэхуу яхуэмыдэным теухуа зэгурыІуэныгъэм къару игъэтащ. Абы япэщІыкІэ Іэ щІадзащ СССР-м, США-м, Инджылызым, *и*ужькІэ мазитІым къриубыдэу абыхэм къакъуэуващ къэрали 107-м я правительствэхэр.

♦1964 гъэм Токио къыщызэІуахащ XVIII Олимп джэгуэхэр. Зэхьэзэхуэхэр жэпуэгъуэм и 10 - 24-хэм зэхэтащ. Ар Азие щыналъэм щрагъэкІуэкІа япэ Олимпиадэт.

♦1993 гъэм НТВ урысей телеканалым лэжьэн щІидзащ.

♦КъБР-м и цІыхубэ усакІуэ **Щомахуэ Амырхъан** къызэралъхурэ илъэси 107-рэ ирокъу.

♦Франджы балеринэ цІэрыІуэ **Черинэ (ЩІамырзэ) Людмилэ** къызэралъхурэ илъэс 92-рэ ирокъу.

♦Тхыдэ щІэныгъэхэм я доктор, КъБР-м щІэныгъэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **Іулыдж Іустырхъан** къызэралъхурэ илъэс 89-рэ ирокъу.

♦Тхакіуэ, КъБР-м щэнхабзэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **КІуантІэ Іэзид** къызэралъхурэ илъэс 87-рэ ирокъу.

♦КъБР-м и цІыхубэ тхакІуэ, республикэм щэнхабзэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ, «Іуащхьэмахуэ» журналым и редактор нэхъыщхьэу лэжьа **Елгъэр Кашиф** и ныбжьыр илъэс 82-рэ ирокъу.

♦Философие щІэныгъэхэм я доктор, техникэ щІэныгъэхэм я кандидат, КъБР-м щІэныгъэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **Тхьэгъэпсо Хьэжысмел** и ныбжьыр илъэс 78-рэ ирокъу.

♦КъБР-м и цІыхубэ артист **Куэт Хьанщобий** и ныбжьыр илъэс 77-рэ ирокъу.

♦КъШР-м и цІыхубэ тхакІуэ, КъБР-ми КъШР-ми щІыхь зиІэ я журналист, «Черкес хэку» газетым и редактор нэхъыщхьэу илъэс куэдкІэ лэжьа **Дэбагъуэ Мухьэмэд** къызэралъхурэ илъэс 76-рэ ирокъу.

♦Уэрэдус, КъБР-м щэнхабзэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **Щомахуэ Хьэсэнбий** и ныбжьыр илъэс 75-рэ ирокъу.

♦Тхакіуэ, КъШР-м щІыхь зиІэ и журналист **Шорэ Ахьмэд** и ныбжьыр илъэс 75-рэ ирокъу.

♦КъБР-м егъэджэныгъэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ, педагогикэ щІэныгъэхэм я доктор, профессор **Щоджэн ФатІимэ** къыщалъхуа махуэщ.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэриты кмкІэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщІытынущ, пІалъэ-пІалъэкІэрэ уэшх къыщещхьынущ. Хуабэр махуэм градус 12 - 13, жэщым градуси 9 - 11 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар
ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Дыщэр къыщыщІахми щылъапІэщ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм социальнэ IуэхутхьэбзэхэмкIэ и организацэхэм социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр ящIэн папщIэ пэупIэ пэшхэмкIэ къызэрызэрагъэпэщ мардэхэр яхуэгъэувыным и IуэхукIэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2017 гъэм фокIадэм и 5-м Налшык къалэ №159-ПП

«Урысей Федерацэм цIыхухэм социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр зэрыщыхуащIэм и лъабжьэхэм я IуэхукIэ 2013 гъэм дыгъэгъазэм и 28-м къыдэкIа Федеральнэ закон №442-ФЗ-м и 8-нэ статьям и 5-нэ пунктым ипкъ иткIэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещI**:

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм социальнэ IуэхутхьэбзэхэмкIэ и организацэхэм социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр ящIэн папщIэ псэупIэ пэшхэмкIэ къызэрызэрагъэпэщ мардэхэу мыпхуэдэу ягъэувар къэщтэн.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщI МУСУКОВ Алий

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2017 гъэм фокIадэм и 5-м къыдигъэкIа Унафэ №159-ПП-мкIэ къащтащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр щызыщIэ организацэхэм социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр щащIэкIэ къахуиутIыпщ псэупIэ пэшхэр зыхуэдизым и

МАРДЭХЭР

№ п/п	Социальнэ Iуэхутхьэбзэ яхуэзыщIэ организацэхэр	ПсэупIэ пэшхэмкIэ къызэрызэрагъэпэщым и мардэр (зы цIыхум метр зэбгъуэзэнатIэу хуэзэр)
1.	Жьы дыдэ хъуахэмрэ ныкъуэдыкъуэхэмрэ щаIыгъ унэ-интернатым: Зи ныбжь хэкIуэта цIыхухэмрэ тыншу е гугъу ехьыурэ зекIуэ цIыхухэм папщIэ	6,0
	Зи ныбжь хэкIуэтахэмрэ къэмытэджыф ныкъуэдыкъуэхэмрэ папщIэ	5,0
2.	Психоневрологие интернат: Зи ныбжь хэкIуэта цIыхухэмрэ тыншу е гугъу ехьыу къэзыкIухь цIыхухэмрэ папщIэ	6,0
	Зи ныбжь хэкIуэта цIыхухэмрэ къэмытэджыф ныкъуэдыкъуэхэмрэ папщIэ	5,0
3.	Зи акъылкIэ къыкIэрыхуа сабийхэм папщIэ сабий унэ-интернатым	4,5
4.	Геронтологие центрым	5,0
5.	Жьы дыдэ хъуахэу зи закъуэу къэнахэр щаIыгъ унэ щхьэхуэм	14,5
6.	Социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр щыхуащIэ центрым (комплекс центрым): стационар къудамэм	5,0
	пIалъэкIэ щыпсэу къудамэм	4,5
	махуэр щагъакIуэ къудамэм	4,5
7.	Сабийхэм папщIэ реабилитацэ центрым, абы зи узыншагъэм ныкъусаныгъэ зиIэ сабийхэм хухахахэри хэту	4,5 6,0
8.	Балигъ мыхъуахэм я социально-реабилитацэ центрым (стационар къудамэм)	4,5
9.	Унагъуэмрэ сабийхэмрэ социальнэ дэIэпыкъуныгъэ щрат центрым (стационар къудамэм)	4,5

● «ЗэгурыIуэныгъэр» зэIущIэм

Къуажэдэсхэм я псэукIэр егъэфIэкIуэныр ягъэнэхъыщхьэ

Урысейм и Жылагъуэ палатэм Кавказ Ищхъэрэ Федеральнэ университетым (Ставрополь къалэ) щригъэкIуэкIащ цIыху жыджэрхэр, мыкоммерцэ организацэхэм, бизнес IэнатIэхэм, властым и къудамэ псоми я лIыкIуэхэр зыхэта «Зэгухьэныгъэ» зэIущIэр. Абы щытепсэлъыхьащ щIыналъэм къыпэщыт къалэнхэр гъэзэщIэным цIыхухэр хузэщIэгъэуIуэнымкIэ лэжьыпхъэу къалъытэ Iуэхугъуэхэм. КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и унафэщI Берд Хьэзрэталий зэхыхьэм хэтащи, абы нэхъыщхьэу зи гугъу щащIахэм дыхегъэгъуазэ.

Берд Хьэзрэталий.

«ЩIЫНАЛЪЭХЭР зэхуэгъэдэн: граждан обществэм игъэзащIэ мыхьэнэр» пленар сессием УФ-м и Жылагъуэ палатэм и секретарь Фадеев Валерий къыщыхигъэщащ къулейсызыгъэр гъэкIуэдыныр я къалэн нэхъыщхьэ дыдэхэм зэращыщыр.

- ЦIыху мелуан тIощIым щIигъум псэун папщIэ нэхъ мащIэ дыдэу зыхуей хэхъуэ яIэкъым, лэжьапIэншэхэр икъукIэ куэдщ, экономикэм и IэнатIэхэр зэIумыбзщ. Апхуэдэ щытыкIэм хэкIыпIэ езэгъырабгъу къыхуэгъуэтыпхъэщ. Я IэщIагъэм ирилэжьэну Iэмал зымыгъуэт инженерхэм, я лъахэр ябгынауэ нэгъуэщI щIыпIэхэм лэжьыгъэ къыщызылъыхъуэ щIалэгъуалэм дарителъхьэщ. Политикэ пхыгъэкIакIуэхэм ящыщ куэдым абыхэм я дежкIэ къалэшхуэхэр хэкIыпIэу къалъытэ. ЦIыхухэм я зэхуэдитIыр зэхэшэпсыхьыжу дощIри, я унэм къинахэр дауэ зэрыхъунур - пособие къыщратынум пэплъэн хуейуэ ара? Къалэшхуэхэм я мызакъуэу, нэгъуэщI щIыпIэхэми псэукIэ тынш щыпхузэтеухуэнущ. Абы папщIэ, IэнатIэхэм я лъэщагъыр зэхуэдэу ятегуэшэн хуейщ. НэгъуэщI зы гугъуехьи щыIэщ - ар къэралым и щIыналъэхэр зэпызыщIэ уэгу транспортыр хуабжьу зэрылъапIэрщ. Авиацэ компаниехэм хуэфащэ хэхъуэ къаIэрыхьэу цIыхухэр тыншу кърашэкIын щхьэкIэ, зыхуэфащэ IуэхущIапIэхэм жыджэру дадэлэжьапхъэщ, - къыхигъэбелджылыкIащ Фадеев Валерий.

Абы къызэрилъытэмкIэ, щIыпIэ унафэщIхэм я дежкIэ нэхъапэр къуажэдэсхэм я псэукIэр къэIэтынырщ. Псалъэм папщIэ, гъавэ бэв къыщрахьэлIэжми, зыкIи емыфIакIуэ жылагъуэхэр мащIэкъым.

ЩIыналъэхэм я щытыкIэм, ахэр зыхуэдэм хуэгъэпса программэхэр я лъабжьэу зэпкъраха Iуэхугъуэхэр гъащIэм и лъэныкъуэ зэмылIэужьыгъуэхэм траухуащ. Апхуэдэщ АПК-м, туризмэм, къуажэхэм я щIэгъэкъуэн мыкоммерцэ организацэхэм зегъэужьыным, КИФЩI-м щIалэгъуалэ политикэр зэрыщыпхагъэкIым, федеральнэ мыхьэнэ зиIэу хэхауэ яхъумэ Кавказым и нарзаныпсхэм я эколог-курорт щIыналъэр егъэфIэкIуэным ехьэлIахэр. ЗэIущIэм и къалэн нэхъыщхьэу щытар а Iуэхугъуэхэр зэфIэхыным мыкоммерцэ организацэхэмрэ цIыху жыджэрхэмрэ халъхьэфынур зыхуэдэр, лэжьыгъэр нэхъ шэщIауэ ирагъэкIуэкIын папщIэ, зыхуэныкъуэхэр гъэбелджылынырщ.

Псалъэм папщIэ, «ЩIалэгъуалэм и пщэдейр» зэIущIэм КИФЩI-м щагъэзащIэ щIалэгъуалэ политикэм хыхьэ Iуэхугъуэхэр, къапщтэмэ, IэнатIэкIэ къызэрызэрагъэпэщыр, гъащIэм зэрыхэзагъэр, я Iэзагъэм зэрыхагъахъуэр, нэгъуэщI IэщIагъэм зэрыхуеджэр, мыхъумыщIагъэхэм зэрапэщIэтыр щызэпкърахащ. Псалъэмакъыр зи жэрдэм, Жылагъуэ палатэм социальнэ политикэмкIэ, лэжьыгъэ зэхущытыкIэхэмкIэ, профсоюзхэм ядэлэжьэнымрэ ветеранхэр дэIыгъынымкIэ и комиссэм и унафэщI Починок Наталье къыхигъэщащ Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ щIыналъэр Урысейм и адрей округхэм яужькIэ къызэрызэрагъэпэщар икIи социально-экономикэ щытыкIэр абы хуабжьу зэрыщыгугъур.

«ЦIыху гуапэхэр. ДэIэпыкъуэгъу хуэныкъуэ цIыху гупхэр адрейхэм яхэгъэзэгъэн» секцэм щытепсэлъыхьащ зи узыншагъэм къимытIасэ сабийхэм курыт щIэныгъэ, курыт IэщIагъэрэ щIэныгъэ ищхьэрэ зрагъэгъуэтынымкIэ щыIэ Iэмалхэм. Псом хуэмыдэу, гулъытэ хэха хуащIащ щIэныгъэ зрагъэгъуэтым и мызакъуэу, лэжьэну хуейхэр зыхуэзэ гугъуехьхэм.

Къапщтэмэ, МГПУ-м инклюзив егъэджэныгъэмкIэ и проректор Алёхинэ Светланэ къыхигъэбелджылыкIащ щIэныгъэм пэIэщIэ сабий иджырей Урысейм зэрыщымыIэр, «зэрыпэлъэщым елъытауэ, дэтхэнэ зы ныбжьыщIэри еджэну зэрыхуитыр».

«Кавказым и нарзаныпсхэм я щIыналъэм зэрызиужьым жылагъуэ кIэлъыплъыныгъэр къызэрыщызэрагъэпэщыр» секцэр нэхъыщхьэу зытраухуар зихуэдэ щымыIэ а телъыджалъэм и экологие щытыкIэрщ. Кавминводхэр-бальнеологие курортщ. Ар зыхуэзэ щIыпIэм ухуэныгъэ щрагъэкIуэкIыну е Iуэху гуэрхэр щызэрахьэну хуиткъым. Арами, абы и экологиер зыхуэдэм IэщIагъэлIхэр нобэ хуабжьу егъэпIейтей, нарзаныпс кIуапIэхэр, бюветхэр (псы хущхъуэ, псынэпс ефапIэхэр), къыщIэшыпIэхэр, коммунальнэ инженер сетхэр жьы хъуащ е ахэр щыIэххэкъым.

УФ-м и Сату-промышленнэ палатэм щIыуэпсыр къэгъэсэбэпынымрэ экологиемкIэ и комитетым и унафэщIым и къуэдзэ Жуков Владислав къызэрилъытэмкIэ, Кавминводхэм я мызакъуэу, курорт-рекреацэ кластерхэр здэщыIэ Кавказ Ищхъэрэм и адрей республикэхэри апхуэдэ щытыкIэм итщ. Абы къыхэкIыу, щIыналъэ законодательствэри хэту, а щIыпIэхэм аудит къэпщытэныгъэхэр зэуIуу щегъэкIуэкIыпхъэщ.

УФ-м и Жылагъуэ палатэм экологиемрэ дыкъэзыухъуреихь дунейр хъумэнымкIэ и комиссэм и унафэщI Дударевэ Альбинэ зэрыжиIамкIэ, Урысейм и щIыналъэ псоми экологием зыщыхуэдэр зэIухауэ хэIущIыIу щащIыну портал щхьэхуэ мыгувэу къызэрагъэпэщынущи, дяпэкIэ а Iэмалыр къагъэсэбэп хъунущ.

Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым хыхьэ щIыналъэхэм мэкъумэш IэнатIэм зэфIэкIышхуэ зэрыщаIэр къалъытэри, абы адэкIи зегъэужьынымрэ социальнэ политикэмрэ пыщIа Iуэхухэри зэпкърахащ. «Къуажэ узыншэ» зыфIаща зэIущIэм хэтахэм къагъэлъэгъуащ къуажэдэсхэм я гъащIэр щIым зэрепхар, нэхъыжьхэмрэ нэхъыщIэхэмрэ зэIэпахыурэ ар зэрызэрахьэр. Иужьрей зэманым а зэпыщIэныгъэр къотIасхъэ, щIалэгъуалэр къуажэм докI. Абы къыхэкIыу, къалэн нэхъыщхьэр ахэр IэнатIэкIэ къызэгъэпэщыным и мызакъуэу, псэукIэ тэмэми яIэнырщ.

«Къалэм и щытыкIэр. ЖКХ-м пыщIа гугъуехьхэмрэ къалэм и теплъэм зегъэужьынымрэ» зэIущIэм нэхъ зыгъэпIейтей Iуэхугъуэхэр щызэпкърахащ. Апхуэдэщ къалэ цIыкIухэмрэ курытхэмрэ я инфраструктурэр нэхъ пщалъэ мащIэми къызэримытIасэр, зэIузэпщ лэжьыгъэхэр щрагъэкIуэкIыкIэ цIыхухэм я сэбэп зыхэлъхэр къызэрамылъытэр, жылагъуэ жэрдэмхэр щIыпIэхэм щIагъуэу зэрыщыдамыIыгъыр, псэупIэ кIэлъыплъыныгъэр тэмэму къызэрызэрамыгъэпэщыр.

«Зэгухьэныгъэ» зэIущIэм кърикIуар зэхалъхьэжынурэ, Урысейм и Президентым Федеральнэ Зэхуэсым Зэрызыхуигъэзам хагъэхьэну хуагъэхьынущ.

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и пресс-IуэхущIапIэ.

● ЩIэ

Иджыри жылагъуэ 16-м ялъэIэсынущ кIапсэрыкIуэу щымыт Интернет зэпыщIэныгъэр

КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зи чэзу зэхуэсым, «Комитетым и сыхьэткIэ» зэджэ Iыхьэм, щыхэплъащ «Ростелеком» ПАО-м и Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ къудамэм и лэжьыгъэмрэ абы щызэфIах социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр нэхъыфI щIыным теухуауэ зэфIагъэкIахэмрэ къызэщIэзыубыдэ Iуэхугъуэм. Депутатхэм я пащхьэ къыщыпсэлъащ IуэхущIапIэм и унафэщI Мэшыкъуэ Барэсбий.

«РОСТЕЛЕКОМ» ПАО-м и Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ къудамэм дызэрыт зэманым иIэщ Интернет зэпыщIэныгъэхэм и абонент мин 77-рэ, телефон къызэрыгуэкIым хуэдэ къэзыгъэсэбэп абонент мини 100,5-рэ, оптоволокном ирикIуэ Интернетыр унэлъапсэ мин 97-м ирашэлIащ. Апхуэдэ Iуэхутхьэбзэхэр цIыхум зэрыхуащIэм къыпэкIуэу иужьрей мази 8-м хэхъуэу сом мелуан 715-рэ иIащ. Дызэрыт илъэсым къриубыдэу IуэхущIапIэм и мурадщ инвестицэу сом мелуани 139-рэ къигъэсэбэпыну. «Ростелеком» ПАО-м цIыху 642-рэ щолажьэ, ику иту сом 32-рэ я мазэ улахуэу.

Къэпсэлъам къызэрыхигъэщамкIэ, 2016 гъэм налогыу ятар сом мелуан 69-рэ мэхъу, абы щыщу КъБР-м и бюджетым сом мелуан 52-рэ кIуащ. 2017 гъэм техуэ налогыр сом мелуан 70 хъуну, абы щыщу 54-р КъБР-м къылъысыну хуагъэфащэ.

- Федеральнэ программэ пыухыкIам ипкъ иткIэ 2015 гъэм ди IуэхущIапIэм и къарукIэ лажьэу дутIыпщащ кIапсэрыкIуэу щымыт (Wi-Fi) Интернет «къигъэхъуапIэу» плIы, - жиIащ Мэшыкъуэ Барэсбий. - Апхуэдэ щIыкIэкIэ Бейдыдж, Бахъсэн Ипщэ, Джулат къуажэхэмрэ Сарскэ къутырымрэ щыпсэухэр кIапсэрыкIуэу щымыт ИнтернеткIэ къызэдгъэпэщащ. Зи гугъу тщIы проектымкIэ, 2017 - 2018 гъэхэм республикэм и жылагъуэ 16-м ар етшэлIэнущ.

Социальнэ Iуэхутхьэбзэхэр гъэзэщIа зэрыхъум хиубыдэ Iуэхугъуэхэм щыщу Мэшыкъуэм къыхигъэщащ республикэм щыIэ курыт еджапIэ 324-р Интернетым зэрыпыщIар. Ар ныкъусаныгъэншэу лэжьэн папщIэ оптоволокно кIапсэу километри 146,1-рэ яукъуэдиящ. Абы сом мелуан 38,7-рэ трагъэкIуэдащ. КъищынэмыщIауэ, узыншагъэм щыкIэлъыплъ IуэхущIапIэу 562-рэ Интернет зэпыщIэныгъэкIэ къызэрагъэпэщын папщIэ сом мелуан 49,2-рэ и уасэ оптоволокно кIапсэу километр 232,3-рэ зэбграшащ. Интернет зэпыщIэныгъэхэр зэралъэIэсам и фIыгъэкIэ, узыншагъэкIэ зи Iуэху зэкIэлъымыкIуэ сабий 209-м Iэмал яIэщ унэм къыщIэмыкIыу курыт щIэныгъэ зрагъэгъуэтыну. Апхуэдэу Интернетым пыщIащ щIыналъэм щылажьэ МФЦ 97-рэ.

Мэшыкъуэ Барэсбий депутатхэр щигъэгъуэзащ зи унафэщI IуэхущIапIэм Къэбэрдей-Балъкъэрым щызэфIиха нэгъуэщI проект зыбжанэми, «Республикэ шынагъуэншэ» программэ зэхэлъым ипкъ иткIэ лажьэу яутIыпща автоматизированнэ комплексхэм я гугъу ищIащ, Iуащхьэмахуэ лъапэрэ Налшык и Къэбэрдей уэрамымрэ къыщызэIуаха веб-камерэхэм тепсэлъыхьащ.

Филиалым и зэфIэкIкIэ къызэрагъэпэща Iуэхугъуэхэм хохьэ узыншагъэр хъумэным теухуа Кавказ Ищхъэрэ щIэныгъэ конференцыр, «Илъэсым и егъэджакIуэ нэхъыфI - 2017» урысейпсо зэпеуэр, «Музейхэм я жэщ» къэрал акцэр, Гуэл ЩхъуантIэхэм я щэхухэр джыным пыщIа теле-лъэмыжхэр. КъищынэмыщIауэ «Ростелеком»-р ящыщщ «Интернетым и алыфбей» социальнэ проектыр езыгъэкIуэкIхэм.

Мэшыкъуэ Барэсбий апхуэдэу къытеувыIащ гулъытэ зыхуэщIыпхъэ Iуэху къиинхэми. Абыхэм ящыщщ, псалъэм папщIэ, къат куэду зэтет унэхэм я унащхьэхэр радиоэлектроннэ зэпыщIэныгъэхэм, антеннэ, камерэ зэмылIэужьыгъуэхэм, хъумакIуэ къалэнхэр зыгъэзащIэ Iэмэпсымэхэм папщIэ къэгъэсэбэпыныр хабзэм къызэремызэгъыр. Ахэр хабзэм тету лэжьэн папщIэ къэрал къулыкъущIапIэ щхьэхуэхэм я арэзыныгъэ хэлъу, шынагъуэншагъэр къызэпимыуду, ухуэныгъэм и мардэхэм къезэгъыу зэрыщытыпхъэр. Республикэм телекоммуникацэм псынщIэу зэрызыщиубгъум тепщIыхьмэ, шынагъуэ щыIэщ хабзэм темыт хьэрычэтыщIэхэм я бжыгъэр бэгъуэнымрэ мамыру псэуну гурылъ зимыIэ цIыхуу Интернет зэпыщIэныгъэр къэзыгъэсэбэпхэм кIэлъыплъыныр гугъусыгъу зэрыхъунымрэ зи гугъу тщIы Iуэхугъуэм къыхэкIыныр.

Апхуэдэу Мэшыкъуэ Барэсбий жэуап иритащ депутатхэм я упщIэхэм. Псалъэм папщIэ, ЕгъэджэныгъэмкIэ, щIэныгъэмрэ щIалэгъуалэ политикэмкIэ комитетым и унафэщI Азычэ Светланэ щIэупщIащ «Ростелеком»-м лэжьакIуэ ягъэувхэм ябгъэдэлъын хуей щIэныгъэр зыхуэдэмрэ IэщIагъэлI ныбжьыщIэхэр къызэращтэ щIыкIэхэмрэ. Абы и жэуапу Мэшыкъуэм жиIащ я лэжьакIуэхэм я нэхъыбэм техническэ щIэныгъэ нэхъыщхьэ зэрабгъэдэлъыр.

- КъБКъУ-р, КъБКъМУ-р, «УхуакIуэ» лицейр къэзыухахэр гъэ къэс ди деж практикэ щрахьэкIыну Iэмал ядот, нэхъыфIу зыкъэзыгъэлъагъуэхэм лэжьапIэ къахудогъуэт, - жиIащ Мэшыкъуэ Барэсбий.

Парламентым и УнафэщI Егоровэ Татьянэ ищIэну хуейт «Ростелеком» ПАО-м льготэ зэмылIэужьыгъуэхэм япкъ иткIэ цIыхухэм хуащIэ Iуэхутхьэбзэхэр зыхуэдэр. Къэпсэлъам жиIащ льготэ зытехуэ Iуэхутхьэбзэ ямыIэми, сабий зеиншэхэмрэ ныкъуэдыкъуэхэмрэ зыщIагъакъуэу Iуэхугъуэ зэмылIэужьыгъуэхэр я жэрдэмкIэ зэрызэфIахыр.

Хабзэубзыхухэр щIэупщIащ щIыналъэм кIуэцIрыкI гъуэгухэмрэ жылагъуэхэр зэпызыщIэхэмрэ видео Iэмэпсымэхэмрэ къызэгъэпэщыныр здынэсам, къызэрыгуэкI телефонхэр кIуэдыжынрэ мыкIуэдыжынрэ, Интернет зэпыщIэныгъэхэр зи лъабжьэ Iуэхутхьэбзэхэм я къежьэкIэм, IP-телевиденэм, нэгъуэщIхэми.

ЗэIущIэм и кIэухым депутатхэр зэгурыIуащ зытепсэлъыхьахэм ятеухуа чэнджэщхэр зи сэбэп хэлъ IуэхущIапIэхэм хуагъэхьыну.

БАТЫР Любэ.

● Адыгэ Республикэм и гъуазджэр

«Налмэсыр» (Мейкъуапэ) къофэ.
Сурэтыр **Думэныщ Фэрид (Анкара)** *трихащ.*

ПсэупIэхэр иращIыхьын папщIэ

● Бахъсэн щIыналъэ

Бахъсэн щIыналъэм щекIуэкIащ районым щIыпIэ самоуправленэмкIэ и советым и епщыкIутIанэ сессиер. Абы и лэжьыгъэм хэтащ щIыпIэ администрацэм и Iэтащхьэм и къалэнхэр зыгъэзащIэ Къанэмэт Рустамрэ и къуэдзэхэмрэ, нэгъуэщI унафэщIхэр.

«2017 ГЪЭМ Бахъсэн районым и бюджетымрэ 2018-2019 гъэхэм тещIыхьамрэ зэхъуэкIыныгъэхэмрэ щIыгъуэжыныгъэхэмрэ хэлъхьэным и IуэхукIэ доклад ищIащ муниципальнэ районым финансхэмкIэ и IуэхущIапIэм и унафэщI ПщыукI Мухьэрбий.

КъыкIэлъыкIуэу сессием щыхэплъащ щIыналъэм псэупIэхэр щращIыхьын папщIэ щIы Iыхьэхэр языныкъуэ цIыхухэм пщIэншэу зэрыщыхухах хабзэр гъэувыным. Абы теухуауэ къэпсэлъащ районым и щIыпIэ администрацэм и Iэтащхьэм и къуэдзэ БешкIур Азэмэт.

Депутатхэм нэгъуэщI Iуэхухэми унафэ тращIыхьащ.

Бахъсэн районым и щIыпIэ администрацэм и пресс-IуэхущIапIэ.

● КъБР-м и прокуратурэм

ЩIыхуэр ирагъэтыж

«Кавказкабель» кабель завод» акционер обществэм лэжьыгъэмкIэ законодательствэр зэригъэзащIэр Прохладнэ къалэм и прокуратурэм къипщытащ.

КЪЫЗЭРАХУТАМКIЭ, 2017 гъэм и бадзэуэгъуэ мазэм зэтрихьауэ, лэжьакIуэ 785-м улахуэмкIэ я щIыхуэу сом мелуани 9,3-м щIигъу предприятэм телът. Абы къыхэкIыу, УФ-м и КоАП-м и 5.27-нэ статьям и 6-нэ IыхьэмкIэ (улахуэр и чэзум зэримытым папщIэ), Прохладнэ къалэм и прокурорым заводым хуэгъэзауэ административнэ Iуэху къызэIуихащ икIи щыхэплъэн щхьэкIэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым ЛэжьыгъэмкIэ и инспекцэм иритащ.

Ар яджа нэужь, предприятэм сом мин щэщIкIэ етхьэкъуащ.

Къэпщытэныгъэм и фIыгъэкIэ, улахуэмкIэ телъа щIыхуэ псори «Кавказкабель» кабель завод» акционер обществэм зытригъэкIыжащ.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-IуэхущIапIэ.

КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкIэ и министерствэм иджыблагъэ иригъэкIуэкIа зэIущIэм къыщыщыпсалъэм, Сабий унэм и дохутыр нэхъыщхьэ Кърымыкъуэ Маритэ и гугъу ищIащ илъэситI и пэкIэ къызэIуахауэ щыта реабилитацэмкIэ къудамэм и лэжьыгъэм. А зэманым къриубыдэу абы я узыншагъэр щызэфIагъэувэжащ сабий 2456-м, 1047-р ныкъуэдыкъуэу.

«ЩХЬЭ куцIым, тхым ирикIуэ псантхуэ узыфэхэр зиIэ сабийхэм ущеIэзэкIэ, Iэмал зэмылIэужьыгъуэхэр зэуэ къэгъэсэбэпыным икъукIэ мыхьэнэшхуэ иIэщ. Абы и лъэныкъуэмкIэ ди лэжьыгъэм къыщытхуощхьэпэ иджырей IэмэпсымэщIэхэр», - жиIащ Кърымыкъуэм.

Сабий унэм и дохутыр нэхъыщхьэм къыхигъэщащ щхьэ куцIым, тхым ирикIуэ псантхуэ узыфэр зиIэ сабийхэм еIэзэным узыр хэмытIасэ щIыкIэ щIэдзэн зэрыхуейр, къудамэм зи узынша-

IэмалыщIэхэр къагъэсэбэп

гъэр щезыгъэфIэкIуэжыр зи ныбжьыр илъэси 7-м нэс цIыкIухэрауэ зэрыщытыр. Нэхъапэм ди республикэм апхуэдэ медицинэ дэIэпыкъуныгъэ щагъуэту зэрыщымытам къыхэкIыу, къалэшхуэхэм щыIэ клиникэхэм кIуэн хуей хъурт, абы зэман текIуадэрти, узыр хэтIэсэнымкIэ шынагъуэ щыIэт.

КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкIэ и министр Расторгуевэ Светланэ IуэхущIапIэм и лэжьыгъэм арэзы къызэрищIыр жиIащ икIи къыхигъэщащ щхьэ куцIым, тхым ирикIуэ псантхуэ узыфэ зиIэ сабийхэр абы зэрагъэкIуэным район сымаджэщхэр иужь зэритыпхъэр.

ТХЬЭХУЩЫНЭ Ланэ.

● ЩIэныгъэ

КIэрэфхэ Къамболэтрэ Майерэ

Зи зэфIэкI лъагэхэмкIэ ди республикэми къэралми щыцIэрыIуэ щIэныгъэлI щыпкъэ, Хэку зауэшхуэм и ветеран, адыгэхэм ящыщу щIэныгъэхэм я доктор цIэр япэу зыхуагъэфэща, КъБКъУ-м и ректору 1965 - 1973 гъэхэм лэжьа КIэрэф Къамболэт Науръыз и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэрым щIэныгъэм зыщегъэужьыным хэлъхьэныгъэ ин хуэзыщIа хэкулIщ. Хэку зауэшхуэм и ужь лъэхъэнэм ди щIыналъэм мэкъумэш хозяйствэр щызэфIэгъэувэжынымкIэ, абыхэм ехьэлIа къэхутэныгъэхэр егъэкIуэкIынымкIэ лэжьыгъэшхуэ зэфIэзыха Къамболэт апхуэдэуи къызэригъэпэщауэ щытащ къэкIыгъэ лIэужьыгъуэщIэхэр къэгъэкIынымкIэ IэнатIэ щхьэхуэ.

МЭКЪУМЭШ лэжьыгъэхэр къызыхуэтыншэу зэтеублэжын къалэн гугъур 50 гъэхэм я пэм дзыхь къыхуащIауэ щытащ КIэрэфым, республикэм мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министру ягъэувri. Ар я пашэу зэрагъэпэщыжауэ щытащ пхъэщхьэмыщхьэхэр, хадэхэкIхэр гъэкIыным елэжь щIэныгъэ IэнатIэхэр, псыщIэгъэлъадэм пыщIа станцхэр. КIэрэфым къару куэд ирихьэлIащ ди щIыпIэм хъарзынэу къыщыхъуфыну щIыIэрысэ гуэдз лIэужьыгъуэхэр, узыфэхэм япэщIэтыф, гъавэ бэв къэзыт нартыху лъэпкъыгъуэхэр къэгъэкIыным. Абы къэхутэныгъэхэр щригъэкIуэкIырт къуажэхэм щызэхэт колхозхэм, совхозхэм я губгъуэхэм, техникэ станцхэри зэгъэпэщыжынми гулъытэ хэха хуищIу, къэкIыгъэ лIэужьыгъуэщIэхэм я зэфIэкIхэр къэхутэным, нэхъ псынщIэу ахэр хозяйствэ псоми къагъэсэбэпыф, апхуэдэуи гъавэ бэв къытрахыф хъуным хуэнабдзэгубдзаплъэу.

Жэуаплыныгъэ зыпылъ IэнатIэ куэдым пщIэрэ щIыхьрэ иIэу пэрытащ КIэрэфыр. ЩIэныгъэ куу, акъыл шэщIа зыбгъэдэлъ IэщIагъэлI щыпкъэр лэжьащ Къэбэрдей-Балъкъэр щIэныгъэ-къэхутакIуэ институтым и унафэщIу. Абы къыкIэлъыкIуэу ар и пашэ хъуащ Кавказ Ищхъэрэм щынэхъ ин дыдэу къалъытэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым. ЗэфIэкIышхуэ, гудзакъэ зиIэ щIэныгъэлI Iэзэм мыбдежми зыкъыщигъэлъэгъуащ лэжьыгъэм и къызэгъэпэщакIуэ нэсу. КъызэIуахагъащIэ еджапIэ нэхъыщхьэр зыхуэныкъуэр IэщIагъэлIхэм я закъуэтэкъым, атIэ а иIэ егъэджакIуэ мащIэри зыхуей-зыхуэфI куэдым хущыщIэрт. Абы къыхэкIыуи егъэджэныгъэр, щIэныгъэ-къэхутэныгъэ лэжьыгъэр тэмэму зэтеубла хъуртэкъым. Iуэхур зыIутым фIыуэ щыгъуазэ зищIа нэужь, КIэрэфым мурад ищIащ зэман кIэщIым къриубыдэу университетыр мылъку-техникэ лъабжьэ быдэкIэ къызэригъэпэщыну икIи ар зригъэхъулIащ. Къамболэт и фIыгъэкIэ нэхъ псынщIэу зэфIэкIауэ щытащ университетым и химие-биологие, тхыдэ-филологие, физико-математикэ факультетхэм, механизацэм, зауэ Iуэхухэм щыхурагъаджэ къудамэхэр щылэжьэну унэхэр ухуэныр. Апхуэдэу студентхэм папщIэ яухуауэ щытащ спорт пэшышхуэр, общежитхэр, тIысыпIэ 300 зиIэ шхапIэ иныр, библиотекэр.

КIэрэфыр КъБКъУ-м и ректору щыщыта илъэсхэм абы апхуэдэу къыщызэIуахауэ щытащ студентхэр ухуэныгъэм, промышленностым, мэкъумэш IэнатIэм епха IэщIагъэхэм щыхурагъаджэ, медицинэ факультетхэр. Псори зэхэту а лъэхъэнэм университетым къыщIигъэкIыу щытащ цIыхубэ хозяйствэм и унэтIыныгъэ 11-м щылэжьэф IэщIагъэлIхэр. Абыхэм я щIэныгъэм щыхагъэхъуэн, я къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэм щыхэплъэн папщIэ а зэманым КъБКъУ-м къыщызэрагъэпэщауэ щытащ кандидат диссертацэхэмкIэ совет щхьэхуэ. ЩIыпIэ щIэныгъэлI ныбжьыщIэхэм я зэфIэкIым хэгъэхъуэнымкIэ ар IэмалыфI хъуауэ щытащ.

ЩIэныгъэ-къэхутэныгъэ лэжьыгъэ купщIафIэхэр иригъэкIуэкIащ Къамболэт. Абы къигъэкIащ къэкIыгъэ лIэужьыгъуэхэу «Кабардинец» (зэнтхъ), «Кабардинка» (гуэдз), «Кабардинская белая зубовидная», «Юбилейная-50» (нартыху лъэпкъыгъуэхэр). Ахэр цIэрыIуэ щыхъуар ди республикэм и закъуэкъым, атIэ ди къэралым и щIыпIэ куэдми, хамэ щIыналъэхэми щытхъушхуэ щыхужаIащ. Абы игъэхьэзыращ щIэныгъэхэм я кандидатрэ доктору 60-м щIигъу, и къалэмыпэм къыщIэкIащ щIэныгъэ лэжьыгъэу 400-м нэс.

Еджагъэшхуэм зэфIиха лэжьыгъэхэр гулъытэншэу къэнакъым. Абы къыхуагъэфэщауэ щытащ СССР-м и къэрал дамыгъэ зыбжанэ, къратауэ щытащ РСФСР-м, КъБАССР-м я Совет Нэхъыщхьэхэм къабгъэдэкI щIыхь тхылъхэр, ВДНХ-м, ВСНХ-м я дыщэ, дыжьын медалхэр. Апхуэдэу щIэныгъэлI, ЩIДАА-м и академик, КъБКъУ-м и профессор КIэрэф Къамболэт къыфIащауэ щытащ УФ-м, КъБР-м щIэныгъэмкIэ щIыхь зиIэ я лэжьакIуэ, щIыхь зиIэ я агроном, КъБР-м щIыхь зиIэ и нартыхугъэкI цIэхэр.

КЪАМБОЛЭТ ирихьэжьа Iуэхухэр ягъэкIуатэ щIэныгъэлIым и лъэужьым ирикIуэ и гъэсэнхэм. Адэм и гъащIэр, и гупсысэхэр, и Iуэху бгъэдыхьэкIэр щапхъэ зыхуэхъуахэм ящыщщ абы ипхъу закъуэр. Къэбэрдей-Балъкъэрым и щIэныгъэ лэжьакIуэ цIэрыIуэ, ди республикэм щыпсэу бзылъхугъэхэм ящыщу щIэныгъэхэм я доктор япэу хъуа, КъБР-м щIэныгъэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ, РСФСР-м и изобретатель, профессор КIэрэф Майе Къамболэт и пхъум и гъащIэ псор тыхь хуищIащ лъэпкъ егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмрэ я зэфIэувэны-гъэм, ехъулIэныгъэм. Курыт школыр къиухыу IэщIагъэ къыхихын хуей щыхъум, Майе триухуат тхыдэм нэхъ куууэ хуеджэну, арщхьэкIэ Къамболэти Лиди (ахэр тIури мэкъумэшым хуеджат, Къамболэт абы щыгъуэ республикэм мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министрт) зыщIэхъуэпсыр я бын пажэр я лъагъуэм ирикIуэнырт. Апхуэдэу щыхъум, бзылъхугъэ ныбжьыщIэм къыхихащ биолог IэщIагъэр икIи абы щыхуеджащ Москва дэт къэрал университетым, Ломоносовым и цIэр зезыхьэм. Студент илъэсхэр щызу, купщIафIэу ирихьэкIащ адыгэ хъыджэбзым. ФIыуэ зэреджэм къыдэкIуэу, ар жыджэру хэтт МКъУ-м щекIуэкI жылагъуэ, студент гъащIэми. А зэманым ирохьэлIэ Майе и япэ къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэри. ЗэфIэкIышхуэ зыбгъэдэлъу къалъытэ бзылъхугъэ цIыкIур абыхэм ар трагъэгушхуэрт и егъэджакIуэхэм.

Майе 1956 гъэм щIэтIысхьащ Куржым Мэкъумэш щIэныгъэхэмкIэ и академием къепхауэ лажьэ институтым и аспирантурэм икIи 1961 гъэм игъэхьэзыращ, ехъулIэныгъэкIи Тбилиси щыпхигъэкIащ и кандидат диссертацэр, нартыху лIэужьыгъуэщIэхэр къэгъэкIыным теухуар. Зэман дэкIри, 1969 гъэм, КIэрэф Майе ди республикэм щыпсэу бзылъхугъэхэм ящыщу япэ дыдэ къыфIащащ «Биологие щIэныгъэхэм я доктор» цIэ лъапIэр.

Биологие щIэныгъэхэм я доктор, профессор Iэзэ КIэрэф Майе и къалэмыпэм къыпыкIащ къэхутэныгъэ лэжьыгъэ купщIафIэ куэд. Аращ ди республикэм и еджапIэ нэхъыщхьэм япэу къыщызэзыгъэпэщар ГенетикэмкIэ, селекцэмрэ жылэхэм елэжьынымкIэ кафедрэ щхьэхуэр. Илъэс 43-кIэ, 1973 - 2016 гъэхэм къриубыдэу, КIэрэф Майе щытащ езым къызэIуиха кафедрэм и унафэщIу. ЗэфIиха щIэныгъэ-къэхутэныгъэ лэжьыгъэ купщIафIэхэм я бжыгъэр 200-м нос.

Зэадэзэпхъухэу Къамболэтрэ Майерэ къагъэхъуа нартыху, бжьыхьэсэ гуэдз, зэнтхъ лIэужьыгъуэхэр лъэпкъ щIэныгъэ-къэхутэныгъэр здынэсыфа лъагапIэ къудейкъым, атIэ мэкъумэш IэнатIэм мыхьэнэшхуэ щызиIэ Iуэхугъуэ инхэщ. Биологие, мэкъумэш щIэныгъэхэм хэлъхьэныгъэфIхэр нобэ хуэзыщI щIэныгъэлIхэм я нэхъыбапIэр а тIум я нэIэм щIэтущ къэхутэныгъэхэм я гъуэгу мытыншым зэрытехьар. Ябгъэдэлъ зэхэщIыкI лъагэм, щIэныгъэ куум я фIыгъэкIэ КIэрэфхэ Къамболэтрэ Майерэ яхулъэкIащ КъБР-м и мызакъуэу, УФ-ми я щIэныгъэ лэжьакIуэ пажэхэм халъытэныр.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

● ДифI догъэлъапIэ

Артист телъыджэ Зыхьэ Заурбий

Урысей Федерацэм щIыхь зиIэ и артист, Адыгэ Республикэм и цIыхубэ артист, Абхъаз, Къэбэрдей-Балъкъэр республикэхэм, Кубаным щIыхь зиIэ я артист Зыхьэ Заурбий и джэгукIэкIэ нэгъуэщIхэм къазэрыщхьэщыкIыр IупщIу къыхощ театрми, киноми телъыджэу щигъэзащIэ ролхэм. Апхуэдэхэм я бжыгъэр 100-м фIокI. Артист гъуэзэджэм фокIадэм игъэлъэпIащ илъэс 70 зэрырикъуар.

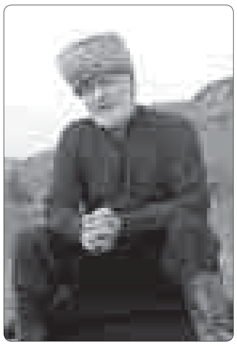

ИЛЪЭС 40-м щIигъужащ Заурбий Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрым и сценэм япэу зэрыщыджэгурэ. Апхуэдэу хъуми, театр сценэм, киногъуазджэм къыхуигъэщIауэ тлъытэ артистыр абы зэрыхуэкIуар гъэщIэгъуэныщэщ.

Сыт хуэдэ псэ къару уиIэн хуейт, гъуазджэм сыт хуэдиз фIылъагъуныгъэ хуэпщIауэ щытын хуейт, медицинэ институтым и ещанэ курсым укъыщIэкIыжу, театр гъуазджэм зептыжын щхьэкIэ?! Зыхьэр зыщIэса факультетым къыщыдеджахэми, щезыгъэджахэми, уеблэмэ езым и унагъуэми ямыгъэщIэгъуэн ялъэкIакъым щIалэм медицинэр IэщIыб зэрищIар. ИтIани, Заурбий и акъылкIэ, и гупсысэкIэкIэ а лъэбакъуэм хуэкIуат икIи быдэу триубыдат артист лъагъуэм ирикIуэну.

Заурбий къиухащ театрымкIэ, музыкэмкIэ, кинематографиемкIэ Ленинград къэрал институтым драмэ гъуазджэмкIэ и къудамэр. ИкIи, 1976 гъэм щегъэжьауэ, Цей Ибрэхьим и цIэр зезыхьэ Адыгэ республикэ театрым и актёрщ. Режиссёр цIэрыIуэхэу КIурашын Аскэр, Нэгъуей Инвер, ТхьэкIумашэ Налбий, ХьэщIэгъуэгу Къэсей сымэ ядэлэжьащ. Зыхьэр РАТИ-м и къудамэу Мейкъуапэ къалэм щыIэ IуэхущIапIэм и художественнэ унафэщIщ. ИкIи, къыжыIапхъэщ, РАТИ-м и художественнэ унафэщIу щыткIэрэ, актёр ныбжьыщIэхэр гъэхьэзырыным, гъэсэным Заурбий хэлъхьэныгъэшхуэ зэрыхуищIыр. 1987 гъэм щегъэжьауэ Зыхьэр СТД-м и Адыгэ Республикэ IуэхущIапIэм и тхьэмадэщ, Урысей Федерацэм и СТД-м и секретарщ.

Зыхьэ Заурбий Кавказ Ищхъэрэм и мызакъуэу, Урысей псом цIэрыIуэ щыхъуа артистщ. Ар зыгъэщыпкъэщ театр сценэм, лъэпкъ фестивалхэм щигъэзэщIа ролхэм къыпэкIуэу Заурбий щIыхьыцIэхэр къызэрыхуагъэфэщар.

Актёр IэщIагъэм щыхуеджа илъэсхэм Заурбий зи нэIэ щIэта адыгэ студием и егъэджакIуэхэм гулъытэ хэха къыхуащIырт, гу хуабагъэ ин хуаIэт къэкIуэну дахэ зиIэ артист ныбжьыщIэм. ЕгъэджакIуэхэм фIыуэ къагурыIуэрт Зыхьэр къызэрыкIуэ студенту зэрыщымытыр. Къапщтэмэ, студием зыщызыгъасэхэм нэхърэ Заурбий ныбжькIэ нэхъыжьт. ИкIи, апхуэдэу зэрыщытым ипкъ иткIэ, Зыхьэр сыт щыгъуи зэщIэкъуат, нэхъыщIэхэм къащхьэщыжынут, къуэш нэхъыжь хуэдэ ящхьэщытынут. КъищынэмыщIауэ, Заурбий псоми къахэщырт зэрыщхьэпэлъагэмкIэ, еджэн Iуэхум, къыхиха IэщIагъэм зэрыдихьэхымкIэ. Студием къыщыдеджахэм ящIэж Зыхьэм папщIэ Сервантес и «Дон Кихот»-р зэрагъэуващ щытар. Къапщтэмэ, а образымкIэ къригъэжьащ Зыхьэ Заурбий и актёр театр гъуэгуанэр.

Дауи, ущымыуэу къеббжэкIыфыну къыщIэкIынкъым Заурбий игъэзэщIа ролхэм, цIыхухэм гукъинэж ящыхъуа образу сценэм кърихьам я куэдагъыр. КъыжыIапхъэщ, актёрым дэтхэнэ и ролми гупсысэ куу зэрыбгъэдилъхьар, гукъинэж зэрищIар. Заурбий и теплъэ зэкIужыр, сценэр псэкIэ зэрызыхищIэр, Тхьэм къыхилъхьа зэфIэкIыр - а псори сэбэп хуохъу Зыхьэм хьэл-щэн зэхуэмыдэ зыбгъэдэлъ образхэр, роль хьэлъэхэр къызэригъэщIым.

Театр сценэм и утыкум Зыхьэм щигъэлъэгъуа, цIэрыIуагъ ин къыхуэзыхьа ролхэм ящыщщ Чехов, Шекспир, Мольер, Гоголь, Айтматов, Володин, Лоркэ, КIэрашэ Тембот, IутIыж Борис сымэ, нэгъуэщI тхакIуэ цIэрыIуэхэми я IэдакъэщIэкIхэм къытращIыкIа спектаклхэм щигъэзэщIа образхэр. Дэтхэнэ теплъэгъуэм дежи Заурбий къигъэлъэгъуащ актёр зэфIэкI лъагэ зэрыбгъэдэлъыр. Зыхьэм къигъэщIа драмэ, трагическэ образхэм я куугъымрэ купщIэмрэ умыгъэщIэгъуэн плъэкIыркъым. Апхуэдэщ, псалъэм папщIэ, «Пащтыхь Лир» и образыр. Къапщтэмэ, мы образыр зэригъэзэщIамкIэ Зыхьэм къигъэлъэгъуащ и актёр Iуэху зэхэщIыкIыр творческэ лъагапIэ иным зэрынэсар. Абы щехъулIар 1990 гъэм и пэщIэдзэхэрат. Заурбий и ныбжьыр абы щыгъуэ илъэс 43-м итт.

Гу зылъытапхъэщи, дунейпсо классикэ драматургием щыщ апхуэдэ роль хьэлъэхэр нэхъыбэрэ зыгъэзащIэ хабзэр, зыхуагъэфащэр Iуэху зэхэщIыкI ин зыбгъэдэлъ, зи ныбжьыр хэкIуэта актёрхэращ. ИтIани, режиссёр ТхьэкIумашэм игъэува спектаклыр, Лир и образыр зыгъэзэщIа Зыхьэр театр гъащIэм и къэхъугъэ телъыджэ хъуауэ щытащ.

НэгъуэщI теплъэгъуэр, Натхъуэ Къадир игъэува «Медея»-м Зыхьэм щигъэзэщIа ролыр куэдкIэ Лир пэгъунэгъуу къыщIэкIащ. Мыбдежым Заурбий къигъэщIын хуей пасэрей адыгэпщым и образыр, абы и хьэлщэныр, и гупсысэкIэр, щытыкIэр Зыхьэм пэгъунэгъуу къыщIэкIащ. Абы къыхэкIыуи а образыр Заурбий екIуу, нэгъэсауэ утыку кърихьащ.

Заурбий комедие роль зыбжанэ адыгэ театрым кърихьащ. АтIэ, теплъэгъуэ дыхьэшхэнхэм деж Заурбий къызэрыкIуэщ, и гушыIэм удихьэхыу, зыхуэбгъадэ хъун щымыIэу Iуэху зэхэщIыкI ин бгъэдэлъу ролхэр утыку кърехьэ. Сценэм и жанр зэхуэмыдэхэр, Iэмалхэр абы икъукIэ дахэу къыхуогъэсэбэп. Апхуэдэщ ХьэщIэгъуэгу Къэсей игъэува «Тартюф»-м Зыхьэм щигъэзэщIа ролыр.

Адыгэ драматургхэм я IэдакъэщIэкIхэмкIэ ягъэува спектаклхэм Зыхьэм щигъэзащIэ ролхэр нэгъуэщIщ. Мыбдежым зыхыбощIэ Заурбий къызыхэкIа лъэпкъым, цIыхубэм бгъэдэлъ хьэл-щэным, бзэм, лIыхъужьыгъэкIэ гъэнщIа эпосым, IуэрыIуатэм икъукIэ нэгъэсауэ актёрыр зэрыщыгъуазэр, абыкIи къигъэщI образхэр зэрыригъэфIакIуэр. Псом хуэмыдэу зэфIэкI ин къигъэлъагъуэу Зыхьэр щыджэгуащ КIурашын Аскэр игъэува, Мамий Ерыстэм и Iэдакъэ къыщIэкIа, ХьэпIапI и ролыр здыщигъэзэщIа «Псэлъыхъухэр» комедием. Зыхьэм и лIыхъужьыр - ныбжь гуэрым нэса, гъащIэм фIыуэ иудыныщIа цIыхущ, арами, унагъуэ иухуэжыну хуейщ, щхьэгъусэу щытам къызэрыхыфIидзам папщIэ зэрыхузэгуэпым къыхэкIыу. Адыгэ пыIэр зыщхьэрыс къуажэ «уэркъыр», зауэ нэужь галифер, шырыкъу гъэцIууар зылъыгъ Зыхьэр, дауи, псэлъыхъу щIалэ зэкIужкъэ! Мис апхуэдэ ролыр гушыIэ ин хэлъу, гупсысэ куу кIуэцIылъу Заурбий сценэм кърихьащ. ЖыпIэнурамэ, «Псэлъыхъухэр» комедиер илъэс куэд хъуауэ цIыхухэм щIамыужэгъум, сыт щыгъуи еплъыну щIыщIэлъэIум куэдкIэ и фIагъ хэлъщ Зыхьэм телъыджэу сценэм кърихьэ образым, спектаклым хэт нэгъуэщI артистхэми я зэфIэкI иным.

Я гугъу дымыщIынкIэ Iэмал зимыIэщ Зыхьэм и режиссёр лэжьыгъэхэми. АтIэ, псоми гъэщIэгъуэн ящыхъуу Зыхьэ Заурбий игъэувауэ щытащ Мурат Чапай и «Фызабэхэр» драмэр. Гу зылъытапхъэщи, мы спектаклыр театрым мызэ-мытIэу щагъэлъэгъуащ. Уеблэмэ езы Заурбийи роль нэхъыщхьэхэм языхэз щигъэзэщIат, жыпIэнурамэ, пьесэм кIуэцIылъ гупсысэри пкъыкIэ зыхищIат.

Режиссёр Зыхьэр кууэ ядэлэжьащ фильмхэмкIэ, тхылъхэмкIэ зауэм къихь гуауэм щыгъуазэ, фызабэ ролыр зыгъэзэщIа актрисэ ныбжьыщIэхэм. И къару емыблэжу зытелэжьа Iуэхум Заурбий игъэгуфIащ, ехъулIэныгъи къыпэкIуащ. Режиссёрым еплъыкIэ, бгъэдыхьэкIэ гъэщIэгъуэн къигъэлъэгъуауэ, спектаклыр адрей илъэсхэм ягъэувахэм къащхьэщыкIыу утыку кърахьауэ къалъытащ,.

Зыхьэ Заурбий и творческэ лэжьыгъэр театр сценэм щигъэзащIэ роль закъуэхэмкIэ къэувыIэкъым. АтIэ, кино гъуазджэм кIэлъыплъхэм фIыуэ ящIэ Зыхьэр художественнэ фильм куэдым зэрыхэтар. ПсалъэкIэ къыхуэIуатэркъым иужьрейуэ зыхэта режиссёр Котт А. игъэува, серие куэд хъу, Лермонтов Михаил и «Белэ» повестым къытращIыкIа кинор къызэрыщыхъуар. Мыбдежым Заурбий щигъэзэщIащ джыназым и ролыр. Хуабжьу телъыджэ щыхъуу ар топсэлъыхь Петренкэ Игорь бгъэдэлъ актёр Iэзагъым.

Щхьэтехауэ и гугъу щIыпхъэщ Зыхьэр жылагъуэ Iуэхухэм жыджэру зэрыхэтым. АтIэ, хэгъуэгум, республикэм щекIуэкI щэнхабзэ, гъуазджэм пыщIа Iуэхугъуэхэм Заурбий сыт щыгъуи я пашэщ.

КъищынэмыщIауэ, илъэс куэд хъуауэ Мейкъуапэ къалэм щрагъэкIуэкI «Кавказский меловой круг» хэгъуэгупсо театр фестивалыр къызэгъэпэщыным и лъабжьэр зыгъэтIылъахэм ящыщщ.

Зыхьэм лэжьыгъэшхуэ ирегъэкIуэкI театр щэнхабзэм зиужьынымкIэ, сценэм щыджэгу щIалэгъуалэм, гъуазджэм и ветеранхэм защIэгъэкъуэнымкIэ.

Зыхьэ Заурбий хэлъ лIыгъэр, гъащIэр фIыуэ зэрилъагъур игъэщыпкъэжащ абы къехъулIа зы Iуэхугъуэм. Илъэс зыбжанэкIэ узэIэбэкIыжмэ, Зыхьэр гъуэгум къыщыхъуа машинэ зэжьэхэуэныгъэ хьэлъэм хэхуауэ щытащ, фэбжьышхуи игъуэтат. Илъэсым щIигъукIэ Заурбий пIэхэнэу щытащ, фэбжь хьэлъэхэр телъу. ИтIани, лIыгъэ зыхэлъ адыгэлIым лъэкIащ лъэ къытеувэжыну, Тхьэм и шыкуркIэ, и гуащIэдэкI лэжьыгъэми пэрыувэжын. АбыкIи хуабжьу щIэгъэкъуэн къыхуэхъуащ Заурбий сыт щыгъуи къыкъуэт, и лэжьэгъу, и щхьэгъусэ Мэлэчэт.

И гуащIэдэкI лэжьыгъэр, бгъэдэлъ артист зэфIэкI иныр, хэку щэнхабзэмрэ гъуазджэмрэ и зыужьыныгъэм хуищIа хэлъхьэныгъэшхуэр къалъытэкIэрэ, УФ-м и Президентым и унафэкIэ, Зыхьэ Заурбий «Зэныбжьэгъугъэм и орден» тыгъэ лъапIэр къыхуагъэфэщащ. Зыхьэм къэрал дамыгъэхэр, щIыхьыцIэ лъапIэхэри кърατащ.

Зи гъащIэр театр гъуазджэм тезыухуа, адыгэу дуней псом тетыр зэрыгушхуэ артист телъыджэ Зыхьэ Заурбий ноби фIыщэу илъагъу и лэжьыгъэм пыщIащ, абы и зыужьыныгъэм добакъуэ. Узыншагъэ щымыщIэу, гуфIэгъуэм хэмыкIыу и гум гупсэхугъуэ къезыт, и насыпыр зыхилъагъуэ и лэжьыгъэм илъэс куэдкIэ Заурбий бгъэдэтыну ди гуапэщ!

ЩОХЪУЖЬ Лусанэ,
«Черкес хэку» газетым жэуап зыхь и секретарь.
Черкесск къалэ.

ЖэрдэмщIакIуэ Алэкъей Инал

● Щапхъэ

Экономикэр гъэхуауэ зэтеувэныр, цIыхухэм я псэукIэр ефIэкIуэныр мэкъумэш IэнатIэхэмрэ жылагъуэхэмрэ зэрызауужьым куэдкIэ елъытащ. Ар фIыуэ къызыгурыIуэ IэщIагъэлI жыджэрхэм, жэрдэмщIакIуэхэм ящыщщ «Албир» мэкъумэш кооперативым и тхьэмадэ Алэкъей Инал. ЛэжьакIуэшхуэщ, емызэшщ, ипэкIэ плъэ унафэщI гумызагъэщ. 2005 гъэм къызэригъэпэща предприятэр лъэ быдэкIэ увауэ, илъэс къэс и зэфIэкIым хегъахъуэ, къалэныщIэхэр зыхуегъэувыж.

УФ-м мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министрым и япэ къуэдзэ Хьэту Жамболэт *(ижьымкIэ щытщ)* **Алэкъей Инал егъэлъапIэ.**

ДЫЗЭРЫЩЫГЪУАЗЭЩИ, ехъулIэныгъэ къызыдэкIуэр тегушхуауэ Iуэхур зыунэтI, зыбгъэдэт IэнатIэм и мыхьэнэр нэгъэсауэ зыхэзыщIэ, лэжьыгъэм кIэухыу иIэнумкIэ жэуаптакIуэу къэув цIыхурщ. А нэщэнэфI псори Алэкъейм дальагъу. Кооперативыр IэнатIэ куэдым йолэжь: гъавэ щIапIэу гектар миным щIигъу, къызыпыкIэ пхъэщхьэмыщхьэ хадэу гектарипщI зэрехьэ. Джэдкъазу мин щэщIым хуэщIа джэдэщ екIу иухуащ, метр зэбгъуззэнатIэ минищым помидор щегъэкI, мазитI къэс а хадэхэкI берычэтым хуэдэу тонн 66-м нэс къыщIечыж. МыIэрысэмрэ помидорымрэ Мэзкуу, Екатеринбург къалэхэм, Уралымрэ Сыбырымрэ ирегъашэ. Предприятэм и нартыхумрэ гуэдзымрэ Урысей Федерацэм и нэгъуэщI щIыналъэхэм щIэупщIэ щаIэщ. Техникэ и лъэныкъуэкIэ и Iуэхур зэпэщщ. Иджырей трактору пщIым щIигъу, «ЗИЛ» автомашинэу тIу, «Нью Холланд» компанием къыщIигъэкI комбайн лъэщхэм хуэдэуи апхуэдиз, адрей зыхуей мэкъумэш Iэмэпсымэхэр ирикъуу иIэщ. И хъумапIэм гъавэ тонн мин тIощI щIохуэ, ар зэрагъэгъущ Iэмэпсымэхэр гъэхуауэ мэлажьэ.

- Иджырей технологиехэр къыдогъэсэбэп, жылапхъэ хэплъыхьахэр, фейдэ нэхъыбэ къэзытхэр хыдосэ. Мылъку лей текIуадэми, абыхэм хэхъуэфI къытхуахь. Дэтхэнэми хуэдэу, щыщIэддзагъащIэм гугъуехь Iэджэми дыхуэзащ. Ахэр къызэднэкIынымкIэ сэбэпышхуэ къытхуэхъуащ Урысейм и Мэкъумэш банкым и Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ къудамэр. Абы и Iуэхутхьэбзэхэр ноби къыдогъэсэбэп. КъищынэмыщIауэ, республикэм Мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министерствэм зыкъытщIегъакъуэ. Къэралым тхухих субсидиехэмрэ грантхэмрэ я фIыгъэкIэ, ди кооперативым зеужь, мэкъумэшхэкIыу къетхьэлIэм хыдогъахъуэ. ЛьготэкIэ къыдат щIыхуэр Iуэхущ Iэхэм хыдолъхьэ, дяпэкIэ ди IэдакъэщIэкIхэм делэжьыжыну ди мурадщи, ар зэрыдублэну щIыкIэм догупсыс, тхузэфIэкIынухэр зэпыдолъыт. Нартыхум и гугъу сщIынкъыми, иужьрей илъэсхэм хьэмрэ гуэдзымрэ хъарзынэу къыдохъулIэ - дэтхэнэ гектарми хуэзэу ику иту центнер 36 - 40, абы нэхъыбэ къытыдох, - жеIэ кооперативым и тхьэмадэм.

«Албир» СХПК-р, Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу, къэралым и хозяйствэ нэхъыфIхэм ящыщщ. Ар мызэ-мытIэу къыхагъэщащ УФ-м Мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министерствэм къуажэхэм зегъэужьынымкIэ и департаментым и унафэщI Свеженец Владимиррэ Урысейм и МэкъумэшыщIэ (фермер) хозяйствэхэм, мэкъумэш кооперативхэм (АККОР) я зэгухьэныгъэм и президент, Къэрал Думэм и депутат Плотников Владимиррэ.

Кооперативым и зэфIэкIымрэ и ехъулIэныгъэхэмрэ гулъытэншэ хъуакъым - АККОР-м и 28-нэ съездым ар щапхъэу къыщахьащ, Урысейм мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министрым и япэ къуэдзэ Хьэту Жамболэт я IуэхущIапIэм и ЩIыхь тхылъыр Алэкъей Инал а зэIущIэшхуэм къыщритащ, тыгъэ щхьэхуэ къыхуищIащ.

Зэманым къигъэувхэм IуэхуфIкIэ пэджэжу зэпIэзэрыту зызыужь «Албир» СХПК-м и гъавэгъэкIхэм мыгувэу етIуанэ хэгъуэм щIадзэнущи, абы егугъуу зыхуагъэхьэзыр.

ХЬЭЖЫКЪАРЭ Алик.

● Гъуазджэ

Сосрыкъуэ нартхэм я мафIэр къехьых.
Сурэтыр ПэтIыуащIэ Феликс ищIащ.

ТУМЭ Рэхьми: «Хэкум хузиІэ гурыщІэм хэщІыркъым»

Тыркум щыпсэу, Истамбыл дэт хасэм и тхьэмадэу илъэсипщІкІэ лэжьа, зи Іэщ1агъэкІэ уэчыл Тумэ Рэхьми ди хьэщІэщым къедгъэблагъэри, улщІэ зыбжанэкІэ зыхуэдгъэзащ.

Сурэтыр **Къарей Элинэ** *трихащ.*

- РЭХЬМИ, Хэкум щІэх-щІэхыурэ уІкъыззрыкІуэжьым дыщыгъуаззщ. Гъуэгуанэ укъытехьэхуукІэ, сыт хуэдэ гупсысэ е гурыщІэ уиІэ?

- Ялэ дыдэу апхуэдэ мурад щысщІам, Хэкур зэрысЪагъуным си гур хигъахъуэу сыкъежьауэ щытащ. Абы къыкІэлъыкІуа адрей гъуэгуанэхэми зы мэскъалкІи а гурыщІэм хэмыщІауэ зэпымыууэ гъуэгу сыкъытоувэ. Седжэфу зэрыщІэздзэрэ, ди лъэпкъым и къэкІуэкІыкІам, абы и адзжь щІынальэр ибгынэн хуей щІэхъуэм сыт щыгъуи сигъэпІейтейуэ, тхьилъэр къыщІэсІукІыурэ зыщыщІэрэгъэуаззу сыкъэхъуащ. Ялэу Хэкум и Гъунапкъэм гъунэгъу сыкъыхуэхъуу, «адзкІэ Къбэрдей щІынальэщ» къыщызжаІам, абдежым сытІысри сыгъат. Ар жыпІэ къудейкІэ уи фІыщ хъунукъым, ауэ Хэку лъагъуныгъэм и мыхьэнэр нэсу щызыхэпщІэр абы пэІэщІэ ухуэхъуа иужькІэ къыщІэкІынщ.

- Тыркум и Мараш къалэм къепха Гёксун щІыпІэм хьихъэ Къаншыуей жьлэращ уэрыщІыхьуар. Хэкум щыІэ апхуэдэ къуажэм ущыІа?

- Хэкум щыІэ Джылахъэстэнэм льагъунІъагъу зэ сыкІуэфауэ араща. Тэрчыпсыр ззэгъэльэгъащ, икъукІэ хьэщІагъэшхуэ къыщызахуаэу щытащи, сщыгъупщэжыкрыкъым. Си жагъуэ зэрыхъунщи, ди лъэпкъым теухуауэ куууэ хэзыщІыкІ сриихьэлІакъым. Ауэ щыхъукІи Тумэ лъэпкъым и къежьапІэр, къекІуэкІыкІар зэрыт дэфтэрэр нэхъ ипэкІэ зэхуэхьэсауэ сиІэщ, ауэ тхьилъу къыдззгъэкІакъым зэкІэ.

- Адыгэ хабзэм, Кавказым и тхыдэм утетхыхьащ, нэгъэщІ Іуэхуэхми теухуа тхыльхэр къыдэбгъэкІащ. Сыт хуэдэ ди лъэпкъ хабзэжьхэр къыщыбгъэльэгъуа тыркубзэкІэ дуней щІынальэм къытебгъэхьа тхыльым?

- Адыгэ хабзэр дауэ къежьа? И купщІэр сыт? Унагъуэм, щыхуэм щыхьхьэкІэ къагъэсэбэп хабзэхэр сыт хуэдэ? А еплъыкІэхэмкІэ Іэхуэм сыбгъэдыхьащ. Нысашэр, жэнэзыр зэращІ щыкІэхэр, абыхэм я пэжыпІэр къэсІуэтащ. Абы къищынэмыщІауэ, адыгэм дежкІэ шым мыхьэнэшхуэ иІэу щытащ икІи абы укъыззэрепсых щІыкІэм хабзэ пыухьыкІахэр ирапхырт. Псалъэм папщІэ, зыгуэр дунейм зэрехьжам и хъыбарыр ихьу шэсамэ, шур ижьрабгъумкІэ къепсахырти, щыхьэкІуэ зэхуэзрыухуэкІуар абыкІэ къагурыІуэрт. Ахэр иджы, дауи, зыханыжащ, зэманым дэкІуэдыжащ. Ауэ апхуэдэ Іуэху, хабзэ дахэхэр тщІгъупщэ хъунукъым, щІалэгъуалэм ахэр ящІэу къэгъэхуэн хуейщ. Аращ сэ апхуэдэ лэжьыгъэхэр нэхъыбэу дунейм къытехьэхукІэ щысфІэсфІыр. Апхуэдэуи нэгъабэ Тыркум щыІэ хасэхэм яхуэзгъэшащ щІэблэм хабзэр зэрызрахьэным, абы гулъытэ зэрыхуащІын хуейм теухуауэ згъэхьэзыра тхыгъэ зыхэлъ.

- Сыт хуэдэ мурадхэр уиІэ, Рэхьми, Хэкум щыбгъэкІуэну тебухуа зэманым къриубыдэу?

- Мазих, мазибл ипэкІэ сымаджэ хьэлъэ сыхъуауэ щытащ. Сыхъужьи си гугъакъым. Абы лъандэрэ мурад сщІат, зэ нэхъ мыхъуми, Хэкум сыІупльэжарэт, си ныбжьэгъухэм сахэтарэт жысІэу. Ар кьыззхъулІащ, сыщогугфІыкІ. Мэрем кІуам икъукІэ конференц щкьэпэ сыхэтащ Гуманитар къэхутэныгъэхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр институтым къызэригъэпэщащэ. Абы дыщытепсэлъыхьащ лъэпкъ зэхущытыкІэфІхэм къэралыр зэраухэр, быдэ зэращІыр. Сэ абы къыщызэхуэсахэм сащыхутепсэлъыхьащ Тумэ щыпсэу адыгэхэм я тхыдэр япэ дыдэу зытхыжа Бекъуокъу Исмэхьилрэ Эрджан Исуфрэ Кавказ Ищхъэрэм 1918-1920 гъэхэм щекІуэкІа политикэ Іуэхуэхэм ятеухуауэ ятхыжауэ щыта я гукъэкІыжхэм. Ахэр икъукІэ гъэщІэгъуэнщ ди тхыдэм дежкІэ. Зэхуэсыр Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысеим зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъуам и щІыхькІэ зэрекІуэкІар иджыри зэ щІыхьэт тохъуэ ди блэкІар тхъумэжьи зэрыхуейм, ди ятахэм я фэеплъыр тщыгъупщэ зэрымыхъунум.

Епсэлъар

БАГЪЭТЫР Луиззщ.

● Ди псэлъэгъуэхэр

ШАЛ Хъусен: «Адыгэ бэракъыр ящхьэщыту къытпежьат»

Лъэпкъым ди уэрэджыІакІуэ пэрытхэм ящыщщ Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу, ди къэралым и щІыпІэ куэдым концерт гуимыхужкэр щызыта, КъБР-м щІыхь зиІэ и артист Шал Хъусен. Ар иджыблагъэ Иорданием зэрыщыІам, и нэгу щІэкІахэм, зыкъызэрагъэлъэгъуам тхутепсэлъыхьыжьну къедгъэблэгъащ.

- ФОКІАДЭМ и 1-м щыщІэдзауэ, махуэ пщыкІуухкІэ, «Адыгэ» джэгуакІуэ гупыр си гъусэу, Иорданием дыщыхьэщІащ. Кхъухьлъатэм дыкъикІыу щІым дыщытеувам, адыгэ бэракъыр ящхьэщыту ди лъэпкъэгъуэр гупышхуэу къытпежьат. Дэ дезыгъэблэгъар «Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр кхъэныхахэм я клуб» фІэщыгъэр зезыхьэ зэгуэхэныгъэм и тхьэмадэ Еутых Дадийрэ техникэ щІэныгъэхэм я доктор, еджагъэшхуэ Вэрокъуэ Ибрэхьимрэщ.

- Хъусен, «Адыгэ» джэгуакІуэ гупыр нэхъ гъунэгъуу дыбгъэцІыхуамэ ди гуапэт.

- Абы хэтхэщ адыгэ лъэпкъым и мызакъуэу, нэгъуэщІ лъэпкъхэм я пшыналъэхэми кууэ хэзыщІыкІхэу Налшык къалэ Сабий гъуазджэхэмкІэ дэт еджапІэ №1-м и егъэджакІуэ Сокъур Анжелэ, абы ипхъу, дунейпсо зэхьэзэхуэхэм я лауреат, зэпеуэ куэдым пашэныгъэ щызыубыда, зи пшынэ гъэбзэрэбзэкІэм щІыналъэ куэдым Іэгуаеу инхэр щыхуаІэта Къардэн Данэ, бэрэбэнауэ, къэфакІуэ Іэзэ ЩІанкІэ Аслъэн, пхъэцІычауэ Аджий Къантемыр сымэ.

Пшыхьым щІыху куэд къекІуэлІат, икІи Іэгуаеу инхэмкІэ дагъэфІащ ди лъэпкъэгъуэхэм.

- Дэнэ щІыпІэхэм концерт щыфІэта, уэ бгъэззэщІа уэрэдхэр ди лъэпкъэгъуэхэм дауэ къащыхъуа?

- Дэ концертхэр щыттащ Иорданием щылажьэ «Адыгэ фІыщІэ Хасэм», КъБКъУ-р къэзыухахэу адыгэбзэкІэ, урысыбзэкІэ, инджылызыбзэкІэ, хьэрыпыбзэкІэ псалъэхэм я пщІантІэ инхэм, адыгэ еджапІэхэм, нэгъуэщІ щыпІэ куэдми. Сэ згъэззэщІащ «Дахэу щыІэм я лей», «Нэхущ удж», «Адыгэ нэмыс», «Си нанэ», «Уджыр къыбогъажьэ» уэрэдхэр, нэгъуэщІхэри. Ди лъэпкъэгъуэм ди утыку итыкІэр ягу зэрырихьам и щыхьэту иджыри тедгъэззэну къыдэлъэІуащ.

- Иорданием щыфІъэгъуэхэм ящыщу сыт нэхъ уигу къинэжа? Иджыри зэ тедгъэззэжарэт, жыфІэркъэ?

- Дэ зыдгъэпсэхуну, ди нэгу зедгъэужьыну зэман хэха диАуэ жыпІэ хъунукъым. Апхуэдэу щыт пэтми, зэман тІэкІу къыщыхуэнэхэм дэж зыдгъэплъыхьащ. Иорданием и «Къалэжьыр», нэгъуэщІ куэди дагъэльэгъуащ. Бысым тхуэхуа ди лъэпкъэгъуэр хуабжьу къытхуэгумащІэт: унагъуэ-унагъуэкІэ дытрагъаШэри дагъэхьэщІащ, ерыскъы берычэт зытелъ Іэнэхэр къытхуагъэуващ. Псом хуэмыдэу ди гуапэ хуэащ Иорданием щыпсэу ди къуэшхэмра ди щыпхъуэхмрэ нэмыс Іьагэ зэрадэтпъагъуэр. Абыхэм адыгэбзэ кьабзэ зэраІурыпльм и мызакъуэу, ди адзжьхэм хъытхуагъэна хабзэ дахэри зэрахьэ, лъэпкъ тхыдэм фІыуэ щыгъуазэщ, я хэку къагъэззэжыну я гугъэщ. Илъэс къакІуи Иорданием тедгъэззэну дызэрыгагъэблэгъар хуабжьу ди гуапэ хуэащ.

ЩИХЪ Болэт.

● Тхылъыщ1э

И мыхьэнэр ехъумэ

ТыркубзэкІэ зэдзэкІауэ иджыблагъэ Анкара къыщыдэкІащ уэрэдІакІуэ, тхыдэдж Нэгумэ Шорэ и лэжьыгъэ нэхъ ину къалъытэ «Адыгэ лъэпкъым и тхыдэ» тхылъыр.

АДЫГЭБЗЭМ къриху ар тыркубзэм изыгъэззэгъар теолог, егъэджакІуэ, юрист, зэдзэкІакІуэ, журналист Хъуажь Фахьрищ. Тхылъым и иджырей къыдэкІыгъуэм нэхъ ипэкІэ имыгъуса гуэдзэнхэр дэщІыгъущ. Абы хагъэхьащ «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщІхьэ, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхьмадэ ХьэфІыщІэ Мухьэмэд и сурэт гъэтІылъыгъэхэм ящыщ куэди.

«Адыгэ лъэпкъым и тхыдэ» тхылъыр 70 гъэхэм Тыркум къыщыдэкІауэ щытащ, ауэ абы щыгъуэ ар хьэрыпыбзэм кьрахри тыркубзэкІэ зэрадзэкІауэ арат. ЗэрытщІэщи, тхыгъэр тэрмэщ нэхъыбэм яІэрыхьэу и мыхьэнэр, купщІэр ягъэкІуэсэнкІэ шынагъуэ щылэщ. Фахъри тхылъыр адыгэбзэм кьрихри, и мыхьэнэмрэ жыІэкІэмрэ Іэмал зэриІэкІэ ихьумэжу тыркубзэкІэ зэридзэкІащ.

Хъуажьым къыздыжиІамкІэ, мы тхылъыр абы зэригъэхьэзыррэ куэд щІат. Мин бжыгъэ хъууэ ар иджы дунейм къытехьэнымкІэ мыпхъукІэ къыдэІэпыкъащ Тыркум щыІэ Адыгэ Бзыльхутъэ Хасэм хэт, а щІыпІэм къыщІэт адыгэ Іуэху куэдым хуэжьджэр Къуаджэ Зейнэб.

ИНЭРОКЪУЭ Данэ.

● Хъыбар гуапэ

Котляровхэ я ехъулІэныгъэщІэ

Москва щызэхэта «Отдых 2017» дунейпсо турист форумым ди къралым и щІыпІэхэм я гъэзэгугъэлъагъуэ, зекІуэлІ картэхэм, SMART гуэдзэн нэхъыфІхэм я зэпеуэм кьрикІуахэр щагъэнэІуащ.

ЗэпеуэМ ипкъ итхьа, нэхъыфІу къальытэхэм ящыщщ Котляровхэ Викторрэ Мариерэ къыдагъэкІа «Кабардино-Балкария: 100 чудес, больших и маленьких» фІэщыгъэм щІэт тхылъыр. Ар «Гъуэгугъэлъагъуэ нэхъыфІ» Іыхьэм щытекІуаащ.

Кьыхэгъэщыпхъэщ, Котляров зэщхьэгъусэхэм урысейпсо мыхьэнэ зиІэ зэпеуэхэм иджы еплІанэу текІуэныгъэ зэрыщыізыІэрагъэхьэр.

КъищынэмыщІауэ, фокІадэм и 22-24-хэм Мэхьчэкъалэ щекІуэкІа «Тарки-Тау-2017» 6-нэ тхылъ жарымкІэм Котляровхэ Викторрэ Мариерэ къыдагъэкІахэр щагъэпэлъащ. Дагъыстэным и Іэтащхьэ Абдулатипов Рэмэзан зэщхьэгъусэхэм къыдагъэкІа тхылъхэм ящыщу псом хуэмыдэу фІэгъэщІэгъуэну зэпилпльыхьащ «Кабардино-Балкария: 100 чудес, больших и маленьких» къыдэкІыгъуэр икІи ебланэ дакъикъэм бжыгъэр къызэІуихьи хуеящ: Каракаевым Іэзэу ЛІупір и закъуэ кІуэцІригъэкІащ, арщхьэкІэ Ислъам хэгъэрейхэм я гуэащхьэтетым ебзэджэкІыфакъым. Къэпъеижа топым псом ягъэу Пащтыр нэсащ, ауэ абыи гъэм хуигъэзэфакъым. Куэд дэмыкІыу, аргуэру зы Іэмал гъуэззджэ хэзщІэхэм яІащ. Абдежым хъарзынэу джэгуащ «Мэшыкъуэ-КМВ»-м и гъуащхьэхъумэхэр.

ПащІэдзэ ебгъэрыкІуэныгъэ лъэщхэм я насыпі къущимыкІым, «Спартак-Налшыкым» и футболистхэр щыкІэм хабзэ пыухьыкІахэр ирапхырт. Псалъэм папщІэ, зыгуэр дунейм зэрехьжам и хъыбарыр ихьу шэсамэ, шур ижьрабгъумкІэ кьепсахырти, щыхьэкІуэ зэхуэзрыухуэкІуар абыкІэ кьагурыІуэрт. Ахэр иджы, дауи, зыханыжащ, зэманым дэкІуэдыжащ. Ауэ апхуэдэ Іуэху, хабзэ дахэхэр тщІгъупщэ хъунукъым, щІалэгъуалэм ахэр ящІэу къэгъэхуэн хуейщ. Аращ сэ апхуэдэ лэжьыгъэхэр нэхъыбэу дунейм къытехьэхукІэ щыісфІэсфІыр. Апхуэдэуи нэгъабэ Тыркум щыІэ хасэхэм яхуэзгъэшащ щІэблэм хабзэр зэрызрахьэным, абы гулъытэ зэрыхуащІын хуейм теухуауэ згъэхьэзыра тхыгъэ зыхэлъ.

- Сыт хуэдэ мурадхэр уиІэ, Рэхьми, Хэкум щыбгъэкІуэну тебухуа зэманым къриубыдэу?

- Мазих, мазибл ипэкІэ сымаджэ хьэлъэ сыхъуауэ щытащ. Сыхъужьи си гугъакъым. Абы лъандэрэ мурад сщІат, зэ нэхъ мыхъуми, Хэкум сыІупльэжарэт, си ныбжьэгъухэм сахэтарэт жысІэу. Ар кьыззхъулІащ, сыщогугфІыкІ. Мэрем кІуам икъукІэ конференц щкьэпэ сыхэтащ Гуманитар къэхутэныгъэхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр институтым къызэригъэпэщащэ. Абы дыщытепсэлъыхьащ лъэпкъ зэхущытыкІэфІхэм къэралыр зэраухэр, быдэ зэращІыр. Сэ абы къыщызэхуэсахэм сащыхутепсэлъыхьащ Тумэ щыпсэу адыгэхэм я тхыдэр япэ дыдэу зытхыжа Бекъуокъу Исмэхьилрэ Эрджан Исуфрэ Кавказ Ищхъэрэм 1918-1920 гъэхэм щекІуэкІа политикэ Іуэхуэхэм ятеухуауэ ятхыжауэ щыта я гукъэкІыжхэм. Ахэр икъукІэ гъэщІэгъуэнщ ди тхыдэм дежкІэ. Зэхуэсыр Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысеим зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъуам и щІыхькІэ зэрекІуэкІар иджыри зэ щІыхьэт тохъуэ ди блэкІар тхъумэжьи зэрыхуейм, ди ятахэм я фэеплъыр тщыгъупщэ зэрымыхъунум.

Епсэлъар

БАГЪЭТЫР Луиззщ.

Илъэс лэжьыгъэр яубзыху

Налшык къалэ администрацэм Физическэ щэнхабзэмрэ спортымкІэ и управленэм и нэІэм щІэту лажьэ спорт школхэм мы гъэр икІыху зыдэлэжьэну сабий гупхэр кьыхах.

ШКОЛХЭР псори зэхэту 5 мэхъу. Абыхэм ящолажьэ зи Іэщ1агъэм фІыуэ хэзыщІыкІ гъэсакІуэу 140-рэ. Иджыпсту щыщІэдзауэ щэкІуэгъуэм и 1-м пщІондэ ягъэбелджылынущ ДЮСШ-хэм къекІуэлІэну щыкІуэр зыхуэдизымра ахэр зыхиубыдэну секцэхэмра. Илъэс блэкІам тетщІыхьмэ, сабийхэм я бжыгъэр мини 5-м щІегъэ. КъызэралытэмкІэ, мы гъэми ахэр нэхъ мащІэнукъым.

Спорт школхэм зы илъэсми кьурибыдэу Іуэхуи 100-м нэблагъэ щрагъэкІуэкІ. Абыхэм хохьэ льэсу къэкІуэхьыным, къэжьхьыным хуэхаа махуэхэр, Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысеим зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ щрикъур, нэгъуэщІхэри.

ШЭРЭДЖ Дисэ

ЗэблэкІыгъуэ лъэхъэнэр къатохьэлъэ

● Футбол

«Мэшыкъуэ-КМВ» (Псыхуабэ) - «Спартак-Налшык» (Налшык) - 1:0 (1:0). Псыхуабэ. «Центральный» стадион. Жэпуэгъуэм и 7-м. ЦІыху 400 еплъащ.

Судьяхэр: Машлякевич (Мэзкуу), Егоров (Дон Іус Ростов), Харченкэ (Астрахань).

«**Мэшыкъуэ-КМВ**»: Зайцев, Мулляр, Борисов, Демидов, Джатиев (Кабулов, 90), Парсаданян (Карибов, 72), Волков (Блиадзе, 83), Гыстаров (Федосеев, 55), Фролов, Хугаев, Шевченкэ (Ваниев, 67).

«**Спартак-Налшык**»: Щоджэн, Абидинов, Шахтиев, Муслуев, Абазэ (Мэшыкъуэ, 60), Миронов (Магомадов, 65), Медников (Гугуев, 63), Пащты, Каркаев (Михайленкэ, 82), Алиев, ЛІуп (Ахриев, 46).

Топыр дигъэкІащ Джатиевым, 40 (1:0).

Дагъуэ къыхуащІащ Ахриевым, Мэшыкъуэм, Магомадовым.

Джэгум къыхахуащ Ахриевыр.

ЩЭБЭТ кІуам Псыхуабэ щекІуэкІа зэІуцІэр «Спартак-Налшыкым» хуабжьу жыджэру къыщІидзащ икІи ебланэ дакъикъэм бжыгъэр къызэІуихьи хуеящ: Каракаевым Іэзэу ЛІупір и закъуэ кІуэцІригъэкІащ, арщхьэкІэ Ислъам хэгъэрейхэм я гуэащхьэтетым ебзэджэкІыфакъым. Къэпъеижа топым псом ягъэу Пащтыр нэсащ, ауэ абыи гъэм хуигъэзэфакъым. Куэд дэмыкІыу, аргуэру зы Іэмал гъуэззджэ хэзщІэхэм яІащ. Абдежым хъарзынэу джэгуащ «Мэшыкъуэ-КМВ»-м и гъуащхьэхъумэхэр.

ПащІэдзэ ебгъэрыкІуэныгъэ лъэщхэм я насыпі къущимыкІым, «Спартак-Налшыкым» и футболистхэр хуэм-хуэмурэ ужьыхьыжащ. Ар зыльэгъуэ хэгъэрейхэр ипэкІэ кІуэтащ икІи еплІанэ дакъикъэм бжыгъэр къызэІуихьащ: ди гъуэщхьэхъумэхэм зэкІэлъхьэжьу топым трагъэщІэфта иужькІэ, ар псыхуабэдэсхэм я капитан Джатиевым Іэрыхьэри гъуэм дигъэхьащ.

Загъэпсэхуу къихьэжа иужькІэ, Іуэхуи ягъэзэкІуэжыну ди щІалэхэр хущІэкъуащкъым. Ар щилъагъум, «Спартак-Налшыкым» и тренер нэхъыщхьэ Трубициным футболист зыбжанэ ихъуэжащ. Ди жэгуэр зэрыхъунщи, абыи къикІа щІэкъым. А псом ищІыпжкІэ, Ахриевым етІуанэу дагъуэ къыхуащІри зэІуцІэм къыхахуащ икІи кІэух дакъикъэ тІощІым налшыкдэсхэр нэхъ мащІэу джэгуащ.

Арати, 0:1-уэ къыхагъэщІауэ «Спартак-Налшыкым» къигъэззжащ. ЗэблэкІыгъуэ лъэхъэнэр ди щІалэхэм къатехьэлъэ хуэдэщ. Кьапщтэмэ, Биджиев Хьэсэнбий текІын ипэкІэ ахэр тхуэнейрэ зэкІэлъхьэжьу текІуэфакъым. ИужькІэ тренерыншІэу Дон Іус Ростов и СКА-р бжыгъэшхуэкІэ хагъэщІащ. Иджы Трубицин Сергей зэрытеувэрэ, зэІуцІэ еплІанэ хъуауэ, зыми пэлъэщыфырыкъым. Хэт ищІэн, адзкІэ Іуэхуэгъэ ефІэкІуэныгъу пІэрэ, я тренерыщІэм кьыхуигъэув кьалэнэхэр ди футболистхэм нэсу кьагурыІуэу?! Абы и жэуапыр мыгувэу къытІэрыльхьэнущ.

Мыгъэрей зэхьэзэхуэм, икІэм-икІэжьым, ипэ очкохэр щызыІэригъэхьащ «Кубань-2»-м. Абы и стадионым «Динамо-Ставрополь»-р щыхигъэщІари, иужь дыдэ увыпІэмкІэ ехъуэжащ.

Адэкіэ щыгъуазэ фыхуэтщІынщ етІуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым щзбэтым щызэхэта джэгугъуэм кьриКІуа бжыгъэхэм. Мис ахэр: «**Кубань-2**» (Краснодар) - «**Динамо-Ставрополь**» (Ставрополь) - **1:0**, «**Іэфыпс**» (Іэфыпс) - «**Спартак-Владикавказ**» (Владикавказ) - **4:1**, «**Армавир**» (Армавир) - «**Биолог-Новокубанск**» (Прогресс) - **2:0**, «**Анжи-2**» (Мэхъачкъалэ) - «**Ангушт**» (Нэзрэн) - **4:0**, «**Черноморец**» (Новороссийск) - «**Краснодар-2**» (Краснодар) - **2:1**, «**Академия**» (Дон Іус Ростов) - «**Чайка**» (Песчанокопское) - **1:1**, «**Дружба**» (Мейкьуапэ) - **СКА** (Дон Іус Ростов) - **0:3**.

КъыкІэлъыкІэ зэІуцІэр «Спартак-Налшыкым» пщдей и стадионым щригъэкІуэкІынущ. Зэхьэзэхуэм и епщыкІущанэ джэгуГъуэм ипкъ иткІэ, абы къригъэблэгъэнущ щэбэт кІуам Нэзрэн и «Ангушт»-р бжыгъэшхуэкІэ хэзыгъэщІа Мэхъачкъалэ и «Анжи-2» командэр.

ЖЫЛАСЭ Заурбэч.

Урысей Федерацэм футболымкІэ и етІуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым зэхьэзэхуэр зэрыщекІуэкІыр

Командэхэр	Дж.	Къ.	З.	ФІ.	Т.	О.
1. «**Армавир**»	**11**	**9**	**1**	**1**	**24-5**	**28**
2. «Іэфыпс»	11	8	2	1	17-5	26
3. «Краснодар-2»	11	7	1	3	23-10	22
4. СКА	12	5	3	4	18-15	18
5. «Ангушт»	12	5	3	4	12-15	18
6. «Биолог-Новокубанск»	11	5	2	4	12-11	17
7. «Черноморец»	11	5	2	4	11-10	17
8. «Чайка»	11	4	5	2	9-8	17
9. «**Спартак-Налшык**»	**12**	**3**	**6**	**3**	**15-11**	**15**
10. «Анжи-2»	9	4	2	3	17-10	14
11. «Легион Динамо»	11	4	2	5	12-13	14
12. «Дружба»	11	4	2	4	11-16	14
13. «Академия»	11	3	4	4	10-17	13
14. «Мэшыкъуэ-КМВ»	11	3	2	6	9-12	11
15. «Спартак-Владикавказ»	11	2	3	6	10-16	9
16. «Кубань-2»	10	1	0	9	7-25	3
17. «Динамо-Ставрополь»	10	0	2	8	12-30	2

Фэеплъ зэхьэзэхуэ

Бахъсэн районым хьихьэ Къэсейхьэблэ къуажэм щекІуэкІащ мини-футболымкІэ республикэпсо зэхьэзэхуэ. Ар фэеплъ хуащІащ КъБР-м щыІэ МВД и СОБР-м и къудамэм и унафэщІ Щхьэгъуэ Мурат, 2011 гъэм дыгъэгъазэм и 31-м и къулыкъур игъэзащІэу зэкІуэдам.

МУРАТ къыщалъхуа махуэм ирихьэлІэу къызэрагъэпэща зэхьэзэхуэм щыщІидзэм, абы хуэщІыгъуащ футболист ныбжьыщІэхэмрэ топджэгум еплъыну къекІуэлІахэмрэ.

Бахъсэн щыналъэм и щыпІэ самоуправленэм и советым и тхьэмадэм и къудзэ Іэхъуэбэч Андзор, мыпхуэдэ зэпеуэхэр кьызэгъэпэщынымрэ егъэкІуэкІынымрэ жыджэру зэрыхэтым папщІэ, Мурат и адэ Гъумар иритащ грамотэрэ фэеплъ медалрэ.

ФІыщІэ псалъэхэмкІэ спортсмен ныбжьыщІэхэмрэ районым и унафэщІхэмрэ захуигъэзащ ЩХьэгъуэ лъэпкъым и нэхъыжь Хьэсэн. «Икъуэ ди гуапэ ди щІалэм и фэеплъу мыпхуэдэ зэхьэзэхуэр кьызэрызэгъэпэщыр. Ди лъэпкъым кьылъыкъуэкІ гуауэм хуэдэ дэтхэнэ зыми фи нэгу зэи щІэмыкІыну сыфхуэхъуахъуэ».

ЗэпэщІэтыныгъэ гуащІэ щекІуэкІа зэІуцІэхэм кьызэхуэсахэр итхьэкъуауэ кІэлъыплъащ. Финал зэІуцІэм зеикъуэдэсхэр 4:1-уэ щефІэкІащ Къэсейхьэблэ къуажэм и командэм. Бахъсэн къалэ щыщхэм 6:1-уэ текІуа Тыжьей и футболистхэм ещанэ уВыпІэр зыІэрагъэхьащ. Псори зэгъэусэу фэеплъ зэхьэзэхуэм команди 8 хэтащ.

Районым Спортымкіэ и комитетым къыбгъэдэкІыу текІуэхэмрэ къыхэжаныкІахэмрэ кубокэр, медалхэр, грамотэхэр ираташ, ЩХьэгъумкэ къабгъэдэкІыу фэеплъ футболкэхэр хуагуэшащ.

ЖЫЛАСЭ Замир.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэмрэ КъБР-м и Парламентым и Аппаратым и лэжьакІуэхэмрэ КъБР-м и Парламентым и II, III, IV зэхуэсыгъуэхэм я депутату щыта **Чечиев Ануар Ахъмэт и къуэм** хуогузавэ **и анэ Чечиевэ Зайнаф Ахъызыр и пхъур** дунейм зэрехьажам къыхэкІыу.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЩІЭ Мухьэмэд

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыкъуэ Мариет (редактор нэхъыщхьэм и япэ къуэдзэ), **Жыласэ Заурбэч** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Мариэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Къаншокъуэ Эллэ** (жэуап зыхь секретарь), **Къардэн Маритэ, НэщІэпыдж Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, ЩІхьэщэмыщІ Изэ.**

ЕзыгъэзэкІэмрэ

«Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителэхэр).

КъыдэзыгъэкІэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр **360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Ленриным и уэрам, 5**

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ Іуэхуэхмкіэ - 42-22-86; кьуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ Іуэхущ1апІэхэм ядэлэжьэнымкІэ - 42-60-53; хъыбарыщІэхэмкІэ, спортымрэ письмохэмкІэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; зэдзэкІакІуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтериемкІэ - 40-69-32; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Іэнатіэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ **ДыщэкІ Соня**, *редакторыу* **Къумахуэ Аслъэн**, *корректорхэу* **Нэужьокъуэ Заирэ** *(3, 4-нэ нап.),* **Инэрокъуэ Азэмэт** *(1, 2-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и тепльэр ящІащ* **Долг Маринэ, Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, Бещто Оксанэ,** *сурэтхэм елэжьар* **Бицу Жаннэщ.**

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер Іэнатіэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр 51531● Тираж 3.417●Заказ №1274